

C.R.E.
Kîracî kîa Bîthatû
Îbuku rîa Mwarimû

ISBN: 9966-00-233-2
Published by
BTL (E.A.)
P.O. Box 44456 Nairobi, Kenya

KÎTHOOMO KÎA
NDIINI YA GÎKÎÎRÎSTÛ
KÎRACÎ KÎA BÎTHATÛ
Îbuku rîa Mwarimû

C.R.E. Guide
in Tharaka Language

**KÎTHOOMO KÎA
NDIINI YA GÎIKÎRÎSTÛ
ÎBUKU RÎA MWARIMÛ RÎA KÎRACI
KÎA BITHATÛ**

**Standard
3
Teacher's Guide**

**CRE
in Tharaka Language**

Written by: Virginia Kaburi, Gerald Murithi, Isaiah
Rubane & Moses Kirimi

Compiled by: BTL Tharaka MTE Staff

Edited by: Joseph Mbijiwe, John Nguu & Patrick Kanampiu

Layout Assistant: Janet Sweet

Cover Design: Patrick Kanampiu

First Edition, 2012
ISBN: 9966-00-233-2

Published by
Bible Translation & Literacy (E.A.)
P.O. Box 44456 Nairobi, Kenya
© BTL, 2012

Funded by:
ONEBOOK

PREFACE

This Standard Three CRE teacher's Guide is written in accordance with the Standard Three Syllabus by the Kenya Institute of Education (KIE). The book is divided into 11 units. Each unit deals with a major topic. These 11 main topics that this book covers are: ***Caring for our environment, Christian community, Traditional worship, Bible studies, The birth of Jesus, Worshipping community, Responsibility and service, Spirit filled people, Tolerance and forgiveness, Fairness and Death and Resurrection of Jesus***. The topics are divided into sub-topics and the various topics are further sub-divided into lessons.

This book was written to help teachers in Tharaka lower primary schools in teaching CRE using Kĩĩtharaka as a medium of instruction. This is in line with the requirement of the Ministry of Education that pupils in lower primary schools learn in the language of the catchment area.

This book and others in this series are culturally relevant to Tharaka children. They are not only written in Kĩĩtharaka but they also use examples familiar to Tharaka children.

This is a teacher's guide that has instructions to the teacher on how to disseminate the contents of the pupil's book to the learners.

I would like to appreciate and acknowledge the contribution by various partners in developing this book and others in the Kĩĩtharaka series. Among these are the Tharaka MTE Writers Panel, BTL Tharaka staff, Tharaka South and Tharaka North District Education Officials, our funding partners, Bible Translation & Literacy (E.A.) and our other various partners. I most sincerely thank all those who took part and gave all manner of support in the development of this book.

God bless you all.

Onesmus Kamwara
BTL Tharaka Project Leader

KÎMENYITHIA

Îbuku rîrî ria Ndiini rîa mwarimû rîa Kîraci kîa Bithatû rîandîkîitwe rîkîthiingatagîra sîrabasi ya kîraci kîa Bithatû ya 'Kenya Institute of Education' (KIE). Rîgaûkanîitue icuncî ikûmi na kîmwe. Na wa kîra gîcuncî kîrî na kîthoomo gîakîo. Ithoomo bira birî îbukuuni rîrî i:

Kûmenyeera bira bitûthiûrûkîrîite, Ngwatanîro ya Akîrîstû, kûgonga Ngai gîitene, Ngono cia Bibiria, Ntugû nene ya gûciarwa kwa Yiesû, Njîra cia gûkumithia Mwathani, Ûmenyeeri na ûtûmîkîri, Kûûya gwa Kîrundu Ûmûtheru, Kwinyîkîria na kûrekanîra, Kûrûtha bwega nganaano, na Gûkua na kûrîûka kwa Yiesû. Ithoomo bibi ibigaûkanîitue biauma reconi i nyiingî.

Îbuku rîrî rîandîkirwe rîa gûteetheeria aarimû ba iraci bia mwambîirio bia cukuru cia Tharaka kûrutana bagîtûmagîra rwaria rwa Kîitharaka. Ûgu i kûriingana na watho bwa rwong'i rwa Kîthoomo atî aana ba iraci bia mwambîirio babatîirue barutanwa na rwaria rûra rwaragua n'antû ba bantû agu cukuru îrî.

Îbuku rîrî na mara mangî marî mûbangooni ûyû ma Kîitharaka maandîkîitwe bûra mwana wa Tharaka aûmba kûmeereewa bwega mûno. Maandîkîitwe na rwaria rwa Kîitharaka na magîtûmagîra ngerekano cia mantû mara antû ba Tharaka bamenyanîrîtie namo.

Rîrî n'îbuku rîa mwarimû rîra rîrî na mataaro ma kûmwonia bûra aûmba kûrutana mantû mara marî îbukuuni rîa mûrutwa.

Ingûcookia nkaatho kîrî antû bara bateetheereetie kwandîka îbuku rîrî na Mabuku mara mangî ma mûbango ûyû wa Kîitharaka. Nabo i bo: gîkundi kîa aarimû kîa aandîki ba Kîitharaka, aruti ngûgî ba BTL Tharaka, anene ba kîthoomo ndeni ya Ndicitirîti cia Tharaka ya Naiti na ya Neegûrû, antû bara bateethagîria na mbia, BTL na bangî baingî. Ingûcookeria antû bonthe bara bateetheereetie na njîra mwanya mwanya, wandikî bwa îbuku rîrî nkatho inyiingî mûno.

Ngai abûthaarime bwinthe,

Onesmus Kamwara
BTL Tharaka Project Leader

FOREWORD

For the last ten years Bible Translation and Literacy (BTL) has partnered with the Government of Kenya in implementing Mother Tongue Education (MTE) in schools among the Tharaka community.

This Standard 3 Christian Religious Education (CRE) teacher's book in Kĩitharaka was developed by teachers, education officials from the Tharaka programme area and BTL staff and consultants. Earlier, before the production of the books in this series, BTL worked with the community whose language was previously unwritten to develop and produce a functional and acceptable orthography (writing system).

It is my hope that this book will lay a strong foundation to enable teachers to teach Christian Religious Education. It is my desire to see that these books will become a stepping stone to the greater success and performance in the children's future learning process. The use of Mother Tongue in teaching and learning in schools has proved to enable learners to easily take their first steps in learning how to read, write and acquire Christian values and virtues needed for their appropriate moral growth.

I believe that good quality learning is not only aimed at enabling the learners to be competent, productive and successful in their exams; but also at encouraging diversity and developing a generation of citizens who are proud of and well rooted in their cultural and traditional heritage.

I recognize and applaud the healthy partnerships that BTL has had with the Ministry of Education as represented by the Education Officials and the teachers. On behalf of BTL, I take this opportunity to thank all our partners for having tirelessly and selflessly contributed to the development, editing and production of this student book. I hope this contribution will go a long way to improve the quality of life through cultural and socio-economic development.

Rev. Peter Munguti
General Secretary,
Bible Translation and Literacy (BTL)
February 2012

MARA MARÎ KU

GÎCUNCÎ KÎA MBERE: Kûmenyeera bira bitûthiûrûkîrîite	1
GÎCUNCÎ KÎA BIÎRÎ: Ngwatanîro ya Akîrîstû	5
GÎCUNCÎ KÎA BITHATÛ: Kûgonga Ngai gîitene	9
GÎCUNCÎ KÎA BINA: Ngono cia Bibiria.....	13
GÎCUNCÎ KÎA BITAANO: Ntugû nene ya gûciarwa kwa Yiesû	18
GÎCUNCÎ KÎA BITHANTHATÛ: Njîra cia gûkumithia mwathani	24
GÎCUNCÎ KÎA MÛGWANJA: Ûmenyeeri na Ûtûmîkîri	31
GÎCUNCÎ KÎA BINAANA: Kûûya wa Kîrundu Ûmûtheru.....	36
GÎCUNCÎ GÎA KEENDA: Kwinyîkîria na kûrekanîra.....	41
GÎCUNCÎ GÎA ÎKÛMI: Kûrûtha bwega nganaano.....	419
GÎCUNCÎ GÎA ÎKÛMI NA KÎMWE: Gûkua na kûriûka kwa Yiesû.....	57

GÎCUNCÎ KÎA MBERE: Kûmenyeera bira bitûthiûrûkîrîite

Mworooto

Mûthiani wa gîcuncî gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ Kûgweta njîra ira aûmba gûtûmîra na cio mîtî.
- ❖ Kwandîka njîra ira mbega cia kûmenyeera nyamû na mîtî.
- ❖ Kûgweta bûra Ngai amenyagîira into bira aûmbîite.
- ❖ Kûgîa na wîru bwa kûmenyeera into bira bitûthiûrûkîrîite.

A. Kûmenyeera imera

Mworooto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ Kûgweta njîra ira aûmba gûtûmîra na cio mîtî.
- ❖ Kûgîa na wîru bwa kûmenyeera mîtî.

Into bia kûthoomithia / kûthooma

- ❖ Mbica cia imera mwanja mwanja.
- ❖ Imera bionga.
- ❖ Bibiria.

Kûthoomithia / kûthooma

(i) Kî muntû

Arutwa baume ome ya kîraci baraithe imera / mîtî mwanja mwanja.
Ûria arutwa bagwete mariitwa ma mîtî na bagwete mawega ma mîtî.
Mawega ta mûgunye, ndagwa, biakûria, gûkuuyia mbura.

(ii) Kî Bibiria:

Ririkana kûthooma Sabuurî 104:13-14; Kîambîria 1:11

(iii) Kwereeca

Onia arutwa mbica na ûbamenyithie atî, Ngai n'atwete mûthetu
ûmûnoru kaingo mîtî ta îno îkûraga bwega.
Ûria arutwa bagwete njîra cia gûtûmîra mîtî.

Kwa ngerekano ta ndagwa, nkû matunda, na mûgunye.

Menyithia arutwa mîtî îmwê îrî cûmû na îtibatîrue kûrîgwa. Mîtî ta înu i:
Kînorîa, mûthûûrî, mûreetha, mûkûbû, mûkûnja nkuû.

Ũntũ bwa kũrũtha

Ngai n'ũmbire mĩtĩ na imera. Mwarimũ eere arutwa bacokagĩrie Ngai nkaatho n'ũntũ bwa kũũmba mĩtĩ na imera.

Ngũgĩ ya kũruta

Arutwa bacoore mĩtĩ mwanja mwanja – ũria arutwa bagwete mĩtĩ kũringana na bũra itũmagĩrwa.

Macookio ma biũria

Mwarimũ etĩgĩrie macookio kuuma kĩrĩ arutwa.

1. Mbura.
2. Ndagwa, mũgunye, matunda, nkũ.

B. Kũmenyera nyamũ

Mworooto

Mũthiani wa kĩthoomo gĩkĩ mũrutwa akaũmba

- ❖ Kũgweta bũra aũmba kũmenyera nyamũ.
- ❖ Kwĩgua wĩru bwa kũmenyera bira bitũthiũrũkĩrĩte.

Into bia Kũthoomithia / kũthooma

- ❖ Mbica cia nyamũ mwanja mwanja cia mũciĩ na cia kĩthaka.
- ❖ Bibiria.

Kũthoomithia / kũthooma:

(i) Kĩĩ muntũ:

Arutwa bagwete nyamũ cia mũciĩ, cia kĩthaka.

Ũria arutwa bagwete mariĩtwa ma nyamũ na n'ara itũũraga ta:

- ❖ nyoni – ntaraani (mĩtĩĩni)
- ❖ makũyũ – rũũyĩĩni
- ❖ kuru- mũciĩ.

Arutwa bagwete nyamũ cia mũciĩ.

Arutwa bagwete bũra baũmba kũmenyera nyamũ.

(ii) Kĩĩ Bibiria

Ririkana kũthooma Kĩambĩrĩria 1:20-24; Sabuurĩ 148:7-10

(iii) Kwereeca

Menyithia arutwa kana nyamû cionthe cia mûciî, cia kîthaka, cia rûûyî, na kinya nyoni, i yûmba rîa Ngai.

Oneeria arutwa mbica cia nyamû mwanya mwanya bakîgweetaga mariîtwa ma cio.

Ereca arutwa njîra cia kûmenyeera nyamû. Kwangerekano ta kûrîithia, kûnyuithia, gûkundia ndagwa na gwakîra nyomba.

Kaania arutwa kûringaga nyamû n'ûntû kinya cio iciîgagua ûrûrû.

Ûntû bwa kûrûtha

Nyamû cionthe ciaûmbirwe i Ngai. I bwega kûmenyagîra nyamû irî njîra imwe ya gûtiîya Ngai.

Ngûgî ya kûruta

Coora mbica cia:

- ❖ nyamû ithatû cia mûciî.
- ❖ nyamû ithatû cia kîthaka.

Ûmba:

- ❖ kurû
- ❖ ntwîga.

Macookio ma biûria

1. Nyamû ira irî ûgwati ta njoka, njogu, kîng'arurî.
2. Îkûyû, nguû, nkuru, mûkûnga.
3. Makome, nyamû, mbûî.
4. Kûrîithia, kûnywithia, gûkundia ndagwa, gwakîra nyomba.

Ririkana

Kûmenyethia arutwa nyamû imwe cia mûciî irî ngarama, kwa ngerekano nyamû ta kurû. Bamenyithie kana muntû ûra akariinga nyamû kana kûmîûraga, n'abatîîrue athitaangwa.

C. Bûra Ngai amenyagîra ûûmbi biake

Mworoto

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- a) Kûgweta bûra Ngai amenyagîra biûmbe biake.
- b) Kûgîa wîru bwa kûmenyeera bira bîtûthîûrûkîrîite.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Mbica cia nyoni, nyamû, irîma, Bibiria.

Kûthoomithia / kûthooma

(i) Kĩ muntû:

Arutwa baume ome ya kîraci mwarimû abaûrie bagwete nyamû ira bakwona ta nyoni, na ciingî – ûria arutwa bagwete ara nyoni inu irutaga irio.

(ii) Kĩ Bibiria

Ririkana kûthooma **Mathayo 6:25-34**

(iii) Kwereeca

Menyithia arutwa bûra Ngai amenyagĩra nyamû na into bionthe bira aûmbĩte. Njira ino i ta

- ❖ kuurithia mbûri, imera na mîtî bigakûra.
- ❖ Nyamû igatûmĩra imera na mîtî ta irio bia cio.
- ❖ Bamenyithie bûra Ngai eeyaga nyoni ûûme bwa gwaka ntara.

Ûntû bwa kûrûtha

- ❖ Ngai arî bata na into bira aûmbĩte na n'abieyaga into bira biendaga kaingo bikara bwega.
- ❖ Ririkania arutwa bacookerie Ngai nkaatho n'ûntû bwa biûmbe biake.
- ❖ Arutwa baine rwîmbo rwa gûcookeria Ngai nkaatho n'ûntû bwa biûmbe biake.

“Ibwega Ngai tontû Ngai ûrî ûmwega.”

N'waûmbire nyamû cionthe tontû Ngai ûrî ûmwega.

N'uurithagia mbura n'ûntû Ngai ûrî ûmwega.

Macookio ma biûria

1. Ûmma
2. Bûra bunthe Ngai amenyagĩra biûmbe biake.
3. Mbura, gûtworia (mîrimo).

GÎCUNCÎ KÎA BIÎRÎ: Ngwatanîro ya Akîrîstû

Mworoto

Mûthiani wa gîcuncî gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta nîira cia kûgonga Ngai mûciî na kanicaani
- ❖ kûgweta bûra amenyagîira ntugû ya Mwathani (Cabatû)
- ❖ gûtiîya mûthenya wa Cabatû
- ❖ kûgonga Ngai rîonthe.

A. Kûgonga Ngai mûciî

Mworoto

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ Kûgweta nîira cia kûgonga Ngai mûciî.
- ❖ Kûgonga rîonthe na wîru.

Into bia kûthoomithia / kûthooma

- ❖ Mbica ya antû ba mûciî bakîrombaga Ngai.
- ❖ Bibiria
- ❖ Îbuku rîa mûrutwa karatati ga tûthanthatû.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîi muntû

Arutwa bagwete bûra bagongaga Ngai mûciî. Kwa ngerekano ta: kûromba Ngai, kwina, kûthooma Bibiria.

(ii) Kîi Bibiria

Mwarimû atongoreerie arutwa gûcookera Sabuurî 92:1-2

(iii) Kwereeca

Menyithia arutwa kûgonga Ngai bakîonanagia gîtiîyo kîrî we.
Menyithia arutwa Ngai n'ûmûnene, i mwene inya mûûmbi, na n'ûmûtheru. Tûgongaga Ngai, tûkîonanagia wendo bwetû kîrî we.

Ririkana

Tûririkane Ngai n'ûmûnene, n'ûmûtheru na itûbatîrue kûmûgonga magiita monthe.

Ūntŭ bwa kŭrutha

Tongoreeria arutwa kuuga - Kŭririkanania **Maathana 6:5**

“Enda Mwathani Ngai waku na nkoro yaku yonthe, na mwoyo waku unthe, na inya yaku yonthe.”

Macookio ma biŭria:

1. Candaka/biewa.
2. Kŭromba, kwina, kŭthooma Bibiria.

B. Kŭgonga Ngai kanicaani

Mworooto

Mŭthiani wa kŭthoomo gŭkŭ mŭrutwa akaŭmba

- ❖ Kŭgweta nŭira cia kŭgonga Ngai kanicaani.
- ❖ Kŭgonga Ngai na wŭru rŭonthe.

Into bia kŭthoomithia / kŭthooma

- ❖ Mbica ya antŭ bakŭgonga Ngai kanicaani.
- ❖ Ūbuku rŭa arutwa karataati ka mŭgwanja.
- ❖ Bibiria.

Kŭthoomithia / kŭthooma:

(i) Kŭ muntŭ

Mŭthiani wa kŭthoomo gŭkŭ mŭrutwa akaŭmba:

Kŭgweta nŭira cia kŭgonga Ngai kanicaani.

Kŭgonga Ngai na wŭru rŭonthe.

Into bia kŭthoomithia / kŭthooma

- ❖ Mbica ya antŭ bakŭgongaga Ngai kanicaani.
- ❖ Ūbuku rŭa arutwa karataati ka mŭgwanja.
- ❖ Bibiria.

Kŭthoomithia / kŭthooma

(i) Kŭ muntŭ

Arutwa bagwete bŭra barŭthaga baathi kanicani. Kwa ngerekano ta kŭruta candaka, kŭringa mpŭ, kŭgoyia, kwiniŭra Ngai.

Ūria arutwa bara bathiyaga kanicaani mwanya mwanya.

(ii) Kĩ Bibiria

Ririkana kũthooma 1 Samweri 1:21-28 nainya.

(iii) Kwereeca

Menyithia arutwa Erikana n'athiyaga kanicaani kagiita na kagiita.

Menyithia arutwa ntugũ ino antũ ibakomanaga kanicaani kũgonga Ngai.

Bamenyithie kanicaani tũrĩ antũ ba mũciĩ ũmwe.

Tũgongaga Ngai gũkũrũkĩra kwina, kũromba, kũruta candaka.

Ũntũ bwa kũrũtha

Ngai n'akenaga rĩra twathi kanicaani kũmũgonga.

Kwogu i tũbatĩrue kũthiyaga kanicaani kũgonga Ngai.

Ngũgĩ ya kũruta:

Arutwa barũthe mũceetho wa bũra barũthaga kanicaani.

Macookio ma biũria

1. Kwina, kũruta candaka.
2. Mbũri, irio, mbeca.

C. Kũmenyeera ntugũ ya mwathani (Cabatũ)

Mworooto

Mũthiani wa kũthoomo gĩkĩ mũrutwa akaũmba:

- ❖ Kũgweta bũra aũmba kũmenyera ntugũ ya Cabatũ.
- ❖ Gũtĩya ntugũ ya Cabatũ.

Into bia kũthoomithia / kũthooma:

- ❖ Kĩratati kĩandĩkĩtwe ĩromba.
- ❖ Bibiria.

Kũthoomithia / kũthooma

(i) Kĩ muntũ

Ũria arutwa baakai bauge Cabatũ i mbi?

Ũria arutwa bangĩ bakwĩre bũra bamenyagĩra ntugũ ya Cabatũ.

(ii) Kĩ Bibiria:

Ririkana kũthooma Kuuma 20:8-11 nainya.

(iii) Kwereeca:

Ririkania arutwa Ngai aarutire ngûgî ntugû ithanthatû na ya mûgwanja aanogoka.

Ntugû ya Cabatû Yiesû n'aaringire biama biingî mûno.

Ntugû ya Cabatû muntû abatîrue, kûromba Ngai, kûthi kanicaani, kûthooma Bibiria.

Menyithia arutwa Ngai n'akwenda tûnogoka nyuma ya kûruta ngûgî.

Ûntû bwa kûrûtha:

Kûnogoka i kwegu kîrî mwîrî, mathûgaania na Kîrundu.

Tûtûmîre ntugû ya Cabatû kûgwata inya kî mwîrî na Gî Kîrundu.

Ûntû bwa kûrutha

Arutwa bauge gacuncî ga kûirikana na kîongo Kuuma 20:8.

"Athûra ntugû ya Mwathani na ûmîtuîkithie ãntheru."

Macookio ma biûria

1. Mûgwanja.
2. Cabatû kana Kiumia
3. Ncumamoci kana ncumabiri

GÎCUNCÎ KÎA BITHATÛ: Kûgonga Ngai gîitene

Mworoto

Mûthiani wa gicuncî gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta mariîtwâ mara antû beetaga Ngai tene
- ❖ kûgweta magiita mara maromba maugagwa tene
- ❖ kûgweta mûkûûrani na mûbuananîre wa kûgonga Ngai gîitene na Gîikîrîstû
- ❖ gûkeneera kûgonga Ngai.

A. Njîra cia gî tene cia kûgonga Ngai

Mworoto

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta mariîtwâ mara antû beetaga Ngai tene
- ❖ gûkeneera kûgonga Ngai.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ cati yandîkîitwe mariîtwâ mwanya mwanya ma Ngai.
- ❖ Bibiria.

Kûthoomithia / kûthooma

(i) Kîi muntû:

Arutwa bagwete bûra mariîtwâ mao maugaga.

Mariîtwâ meyanagwa kûringana na kagiita ga gûciarwa, kana mûciarwa.

(ii) Kîi Bibiria:

Ririkana kûthooma Kuuma 3:13-15; Mathayo 1:20-23

(iii) Kwereeca:

Oneeria arutwa cati yandîkîitwe mariîtwâ ma Ngai. Arutwa bathoome mariîtwâ na bagwete mariîtwâ mara Ngai eetagwa na Kîitharaka.

Menyithia arutwa Ngai n'eetagwa mariîtwâ mwanya mwanya kûringana na ngûgî yake: Mariîtwâ ta Ngai, Mumbi, Mwene Inya.

Ûntû bwa kûrûtha

Menyithia arutwa mariîtwâ ma Ngai moonanagia antû i batîiyaga Ngai. Arutwa bamenye i bwega gûtiya Ngai.

Ūntŭ bwa kŭrutha

Ceria ūmenye bŭra antŭ ba mŭgongo iŭngi beetaga Ngai.

B. Gŭkumithia Ngai na njira cia Kĩafrika

Mworooto

Mŭthiani wa kŭthoomo gŭkŭ mŭrutwa akaŭmba:

- ❖ kŭgweta magiita mara maromba maugagwa tene.
- ❖ gŭkeneera kŭgonga Ngai.

Into bia kŭthoomithia / kŭthooma:

- ❖ mbica cia antŭ bakirombaga Ngai.
- ❖ Bibiria.
- ❖ ŭbuku rŭa mŭrutwa **karatati ga 9**.

Kŭthoomithia / kŭthooma:

(i) Kĩ muntŭ

Ūria arutwa bagwete magiita mara barombaga.

Arutwa bagwete barombaga ūŭ (Ngai)

Arutwa bagwete iki n'ŭntŭ barombaga. (Gŭcookeria Ngai nkaatho kŭmŭgonga)

(ii) Kĩ Bibiria

Thooma Kuuma 23:14-19; Kŭririkanania Maathana 6:4-9; Gŭtara 17:17-21; 29:12 -16.

(iii) Kwereeca

Oneeria arutwa mbica ya antŭ bakiromba Ngai na bagwete gŭtŭmi gŭa antŭ kŭromba Ngai.

Menyithia arutwa Aŭsiraeri i baagongaga Ngai magiita mwanya mwanya na gŭntŭ mwanya mwanya, gŭntŭ ta irŭmaani, makumbo ma miuro, na ruungu rwa mŭtŭ iŭmŭnene.

Menyithia arutwa i kwarŭ na magiita nkŭrŭkani ma kŭromba ta rŭra mbura yŭrŭite, rŭra maketha marŭ meega, igŭita rŭa nyambura.

Ūntŭ bwa kŭrŭtha:

Andŭka kŭbaaŭni magiita mwanya mwanya ma kŭgonga Ngai.

Arutwa bakoobie magiita mamu mabukuuni mao.

Macookio ma biûria

1. Magiita ma kûromba Ngai.
2. Irîmaani na makumbo.
3. Kwenda Ngai.

Ririkana gûtûma arutwa baathi mûciî baûrie rîra kwarombagwa.

C. Kûbuanaana na gûkûrûkana wa kûgonga Ngai Kîiafrîka na Gîikîrîstû

Mworooto

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ Kûgweta mûkûrûkani na mûbuananîre wa kûgonga Ngai Kîiafrîka na Gîikîrîstû.
- ❖ Gûkeneera kûgonga Ngai.

Into bia kûthoomithia / kûthooma

Cati îrî na mbica ya antû bakîrombaga Ngai kanicani.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîi muntû:

Arutwa bagwete bûra barûthaga rîra bakûromba/bakûgonga Ngai kanicaani.

(ii) Kîi Bibiria:

Ririkania arutwa bûra “Aîsiraeri” baagongaga Ngai na njira ta cia (kûmûromba, kûmûrutîra igongwana, kûmwinîra na kûmûgonga)

(iii) Kwereeca

Ereeca arutwa ûbeere kûrî na mîbuananîre ya kûgonga Ngai gîitene /Kîiafrîka na Gîikîrîstû.

Arutwa beerane mûbuananîre na mûkûrûkani wa kûgonga Ngai wa antû ba tene na Akîrîstû.

Kûgonga Ngai wa Gîikîrîstû gûtongagîirua n’antû bara bathoomerete ndiini ya Gîikîrîstû. Na kûgonga Ngai wa Kîiafrîka gwatongoragîirua n’akûrû.

Ûntû bwa kûrûtha:

Menyithia arutwa kûgonga Ngai wa Kîiafrîka kana wa Gîikîrîstû kûrî gîtûmi ûtûrooni bwetû.

Ngûgî ya kûruta:

Arutwa baandîke nkûrûkani na mûbuanaanîre wa kûgonga Ngai wa gî tene na wa Gĩĩkîrîstû.

Macookio ma biûria:

1. Nkûrûkani ciîrî cia kûromba wa antû ba tene na kwa Akîrîstû.
2. Makumbo, irîmaani, na ruungu rwa mîtî ta mîgumo.

GÎCUNCÎ KÎA BINA: Ngono cia Bibiria

Mworooto

Mûthiani wa gîcuncî gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta atongoria ba tene bara baarî îgweta wana îmunthî tûrî, ndeeni ya Bibiria. antû ta njakubu, musa, isaka
- ❖ kuuga rûgono rwa ndaundi na ngoriathi bakîringithanagia na Bibiria
- ❖ kuuga rûgono rwa rudia bakîringithanagia na kîao
- ❖ kûgweta rûgono rwa Yiesû bakîringithanagia na wendo
- ❖ kûkeneera ngûgî cia akûrû ba wîtîgio ba Bibiria
- ❖ kwonania ûcamba ngûgîni
- ❖ kwîrutana kwîgua arî na kîao
- ❖ gûcookeria Ngai nkaatho n'ûntû bwa wendo bwake.

A. Mariîtwa ma Atongoria ba tene ba wîtîgio: Îburaîmû, Isaka, Njakubu, Njocebu na Musa

Mworooto

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta mariîtwa ma biûyûyûyû bia tene bia wîtîgio
- ❖ gûkeneera ngûgî ya biûyûyûyû bia tene bia wîtîgio.

Into bia kûthoomithia / kûthooma

- ❖ Cati yandîkîitwe mariîtwa ma antû ba mûciî.
- ❖ Bibiria.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîi muntû:

Oneeria arutwa cati îrî na mariîtwa na ûbaûrie bagwete antû bara bakaraga mûciî.

Menyithia arutwa biûyûyûyû biatûûruga mbere ya bacûûcû.

(ii) Kîi Bibiria:

Ririkana kûthooma Aibirania 11:17-24; Kuuma 3:15

(ii) Kwereeca:

Menyithia arutwa itûbatîrue gûtîiya biûyûyû na bacûûcû n'ûntû ibo kaumo geetû.

Menyithia arutwa akûrû ba wîtgio ba tene baathuurîitwe i Ngai batongoria aana ba Îsiraeri.

Bamenyithie Îburaîmû aarî îthe wa Isaka, Isaka aciara Njakubu na Njakubu aciara Njocebu.

Ûntû bwa kûrûtha:

Menyithia arutwa, akûrû baba ibeetîgiirie Ngai na Ngai abathaarima. Itûbatîrie wîtgia Ngai magiita monthe.

Ngûgî ya kûruta:

Arutwa bacoore mbica ya antû ba mûcîi wa Îburaîmû.

Wakîra mûrutwa aandîke mariîtwa ma booyûe na biûyûyû biake

Macookio ma biûria:

1. Njakubu
2. îkûmi na cîîrî
3. Esaû
4. Kanaani
5. Îburaîmu

B. Rûgono rwa ndaundi na ngoriathi

Mworooto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrûtwa akaûmba:

- ❖ kweyana rûgono rwa ndaundi na ngoriathi akîbaringithanagia na ûcamba
- ❖ kwonania ûcamba.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Cati îringîitwe mbica ya Ndaundi na Ngoriathi.
- ❖ Bibiria.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîi muntû:

Ûria arutwa bûra baûmba kûrûtha rîra baabîîrûa n'antû bathûûku kana nyamû cia kîthaka.

Îtîgîiria macookio monthe ma arutwa.

(ii) Kîi Bibiria:

Menyithia arutwa wokubî kaumo ka Ndaundi.

Thooma 1 Samweri 17:12-15

Menyithia arutwa bûra aana ba Isiraeri beengatagwa i Ngoriathi 1 Samweri 17:41-54.

(iii) Kwereeca:

Ereca arutwa mûmbîre wa Ngoriathi na Ndaundi.

Menyithia arutwa Ndaundi twaka aarî na inya ya kûûraga Ngoriathi.

Ndaundi aatûmîire inya kuuma kîrî Ngai.

Ndaundi n'etîgîitie Ngai akamwotithia gûtura na kûûraga Ngoriathi.

Menyithia arutwa atî beetîgia Ngai, akabaa ûcamba.

Ûntû bwa kûrûtha

Îra arutwa Ngai arî inya ya kûûmbana ngûgîini cionthe. N'atweyaga ûcamba twamwîtgia. Itûbatîirue wîtgia Ngai rîra tûrî thîinaani.

Ngûgî ya kûruta

Arutwa barûthe mûceetho wa Ndaundi na Ngoriathi.

Macookio ma biûria:

1. Gîtonga.
2. Ngoriathi.
3. Apirisiti.

C. Rûgono rwa Rûndia

Mworooto

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kuuga rûgono rwa rûndia akîringithanagua na kîao
- ❖ kwîrutana kwîganagîirua kîao.

Into bia kûthoomithia / kûthooma

- ❖ Tûrataati twandîkîitwe mathiithio ma kîao.
- ❖ Bibiria.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kĩ muntû:

Ûria arutwa bagwete bûra barûthagîra ageni baaya mûciĩ kwao.

(ii) Kĩ Bibiria:

Thooma Ngûgî 16:11-15.

(iii) Kwereeca

Ereca bûra Paûrû na arutwa bara bangî baagwatirwe ûgeni i mwekûrû eetagwa Rûndia ntûûra ya Apiripi bathiite gûtûmĩria.

Rundia n'eegiirue ntûmĩri na oonoka na Paûrû amûbaatithia amwe na mûciĩ wake.

Rûndia aathokiirie Paûrû na acoore baake wake mûciĩ na abagaagûra.

Ûntû bwa kûrûtha:

Tûbatĩrue tûrûthîra bara bangî bûra wana tiû twenda batûrûthîra.

Rîra twegĩrwa bara bangî kîao, wana bo ibatwîgagîrwa kîo.

Ngûgî ya kûruta:

Aranîria na arutwa mantû ma mathiithio ma kîao na bamaandîke mabukuuni maa.

Macookio ma biûria:

1. Kanini.
2. Thokooni.
3. Aatûmĩrwa i Kanini.
4. Paûrû.

D. Gûciarwa kwa Yiesû Kîrîstû

Mworoto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ Kweyana rûgono rwa Yiesû akîrûringithanagia na wendo.
- ❖ Gûcookeria Ngai nkaatho n'ûntû bwa wendo bwake.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Cati yandîkĩtwe maandîko ma îbuku rîa Njoana 3:16
- ❖ Bibiria.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîñ muntû:

Ûria arutwa wegua kûrî rîo baariûngîra kaana kaniini gacierwe ntûraani, na kairî ûbaûrie bûra beegiirue.

(ii) Kîñ Bibiria:

Ûria arutwa bauge na kîongo Njoana 3:16

(iii) Kwereeca:

Menyithia arutwa Andamu na Awa ibo aciaari beetû ba mbere bara beengatiirwe bauma mûndaani wa Endeni bakwîyia.

Ûnyanya bûgûkua kîgongoana kîa nyamû kîaga gîtûmi. Rîru i rîo Ngai aarutire mwana wake Yiesû aaya gûtwonokia.

Ririkana:

- ❖ Ngai n'atwendeete mûno, na n'ûntû bwogu n'eeyanire mwana wake Yiesû Kîrîstû kaingo atwonokia.
- ❖ Nwa twonanie wendo bwetû kîrî Ngai na njîra ya wîtîgia Yiesû Kîrîstû. I tûbatîirue twenda Yiesû Kîrîstû ûra Ngai aatûnenkeere arî mwonokia wetû.

Ngûgî ya kûruta:

Tongoreeria arutwa baine rwîmbo, "Yiesû na twendete."

Macookio ma biûria:

1. Bethireemu.
2. Mwonokia.

GÎCUNCÎ KÎA BITAANO: Ntugû nene ya gûciarwa kwa Yiesû

Mworooto

Mûthiani wa gîcuncî gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kuuga gîtûmi gîa weteeri
- ❖ kûgweta nîira ira aûmba kwîbanga n'ûntû bwa weteeri
- ❖ kûgweta bûra aûmba kûgaana gîkeno gîa kîrîcimaci
- ❖ kûgweta rûgono rwa gûciarwa kwa Yiesû Kîrîstû
- ❖ kûgweta nîira ira aûmba kûgaana na bara bangî ntugû ya kîrîcimaci
- ❖ kûgaana gîkeno gîa kîrîcimaci wa kwîbeendera
- ❖ gûcookeria Ngai nkaatho n'ûntû bwa Yiesû Kîrîstû arî kîewa.

A. Weteeri

Mworooto

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kuuga gîtûmi kîa weteeri
- ❖ gûcookeria Ngai nkaatho n'ûntû bwa Yiesû Kîrîstû arî kîewa.

Into bia kûthoomithia / kuthooma

- ❖ Cati îrî ya mbica îkîonanagia bûra tûrûthaga rîra twetereete ageni mûciî.
- ❖ Bibiria.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîi muntû

Ûria arutwa kana kûrî rîo baariûngîrwa i mûgeni na bagwete n'ata baathuuranîire kûmweteera.

Ûria arutwa kana barariûngîrwa cukuru kwao i mûgeni. I bagwete bûra bamwetangîite. Kwa ngerekano (kûtheria kîeni, kwina, kûgemia nyomba).

(ii) Kîi Bibiria

Ririkania arutwa bagwete bûra barûthaga makanicaani mao îgiita rîa Kîrîcimaci.

Arutwa bagwete rûgono rwa gûciarwa kwa Yiesû Kîrîstû. Mwarimû eerece bûra gwakarîkire mbere ya Yîesû aciarwa.

(iii) Kwereeca:

Ereca arutwa ûbeere antû bamwe ba gîtûmi bara batûriûngagîra i bwega kûbagwata ûgeni, mîciî yeetû macukuru meetû na kinya nthî yetû.

Akîrîstû ibabanganagia gweteera na gûkeneera gûciarwa kwa Yiesû. Kagiita kara kaarî oogo mbere Yiesû aciarwa, ikeendaga weteeri.

Ûntû bwa kûrûtha

Yiesû aaciaarirwe aacokanîria ûcoore bwetû na Ngai. Ibwega gweteera na gûkeneera gûciarwa kwa Yiesû.

Ngûgî ya kûruta:

Arutwa baine tûrwîmbo twa Kîrîcimaci.

Arutwa bagwete ntugû ciao cia gûciarwa.

Macookio ma biûria

1. Akûmenya.
2. Îkûmi na îirî.
3. Kwîthuuranîra n'ûntû bwa gûciarwa kwa Mwonokia.
4. Biewa.

B. Kwîthuuranîra gweteera Yiesû Kîrîstû

Mworooto

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûruta akaûmba:

- ❖ kûgweta nîira ira aûmba kwîbangania nacio n'ûntû bwa weteeri
- ❖ gûcookeria Ngai nkaatho n'ûntû bwa Yiesû Kîrîstû.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîi muntû

Ririkania arutwa bamenye weteeri ita kuuga ata.

Arutwa bagwete bûra beetagîira gûciarwa kwa Yiesû Kîrîstû ntugû ya Kîrîcimaci.

(ii) Kîi Bibiria

Ririkana kûthooma Ruka 3:4-6.

(iii) Kwereeca

Ereca rûgono rwa Njoana mûbatithania bûra aayire kûthuuranîra antû beteera kûûya kwa mwonokia.

N'erire antû beeririre meeyia mao na batherie njîra ciao.

Ibwega arutwa:

- ❖ batigane na mantû mara mathûûku
- ❖ barombage rîonthe
- ❖ begîrue bara bangî kîao
- ❖ bakeneere gûciarwa kwao na kwa Yiesû.

Ûntû bwa kûrûtha

Yîesû i mûgeni wetû wa gîtûmi.

I bwega twîthuranîre kûmweteera kagiita ka Thigûûnkû ya Kîrîcimaci mûno mûno nkoroni cietû.

Ngûgî ya kûruta:

Arutwa bagwete mantû mara barûthaga îgiita rîa gweteera gûciarwa kwa Yîesû.

Arutwa barûthe kandi ya Thigûûnkû ya Kîrîcimaci.

Macookio ma biûria:

1. Mwonokia / Mwathani Yiesû.
2. Isaya
3. Mwarimû eetîgîrue macookio kuuma kîrî arutwa.

D. Gûkeneera gûciarwa amwe kwa Yiesû tûrî amwe

Mworooto

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta bûra aûmba kûgaana gîkeno gîa kîrîcimaci
- ❖ kûgweta bûra aûmba kûgaana na bara bangî îgiita rîa kîrîcimaci
- ❖ kûgaana gîkeno gîa Kîrîcimaci.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Kandi ya Thigûûnkû ya Kîrîcimaci.
- ❖ Bibiria.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kĩ muntû

Ûria arutwa bagwete bûra bakenaga biathooni amwe na acoore baao.

(ii) Kĩ Bibiria:

Ririkana kûthooma Ruka 2:10.

(iii) Kwereeca:

Ereeca arutwa ûbeere, “I tûkenagĩra kagiita ga Kĩrĩcimaci na njĩra ya kweyana biewa.”

Îgiita rĩa Kĩrĩcimaci itûriungagĩra antû ba ndûgû cietû amwe na acoore betû.

Akĩrĩstû beethĩranaga kanicani bakaromba Ngai, bakaina, bakathooma Bibiria na kûrûtha biatho.

Ibiriungagĩra acoore, aayie na antû bara bakûrû.

Ûntû bwa kûrûtha:

Gûciarwa kwa Yiesû Kĩrĩstû kwaretire gĩkeno kĩĩnene kĩrĩ araĩka.

Ibaakenanĩre barĩ amwe na arĩĩthi.

Ngûgĩ ya kûruta:

Arutwa baine rwĩmbo rwa – gĩkeno gĩa Kĩrĩcimaci – (“Kaagenke keega ma kaumĩite matuuni gaciarĩitwe ĩmunthĩ.”)

Macookio ma biûria:

1. Mwarimû eetĩgĩĩrie macookio ma arutwa.
2. Mûraĩka Ngaburieri.
3. Gĩkeno.

E. Rûgono rwa gûciarwa kwa Yiesû Kĩrĩstû

Mworooto

Mũthiani wa kĩthoomo gĩkĩ mûrutwa akaũmba:

- ❖ kûgweta rûgono rwa gûciarwa kwa Yiesû Kĩrĩstû
- ❖ bacookerie Ngai nkaatho n’ũntû bwa gûciarwa kwa Yiesû.

Into bia kûthoomithia / kûthooma

- ❖ Mbica ya kaana kamaamĩitue rûkongorooni.
- ❖ Bibiria.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kĩĩ muntũ

Arutwa bauge bûra gûkenagĩĩrwa rĩra gwaciarwa kagenke kwao mũciĩ.

(ii) Kĩĩ Bibiria:

Gweta rûgono rwa gûciarwa kwa Yĩesũ.

(iii) Kwereeca

Ereca bûra Njocebu na Maria baathiire Bethireemu.

Bûra Yiesũ aaciarĩĩrwe kiugũũni kĩa ng'ombe na aamamua rûkongorooni rwa ng'ombe.

Ũntũ bwa kûrũtha:

Gûciarwa kwa Mwonokia, ikureetaga gĩkeno kĩĩnene mũno.

Ikureetaga ũcoore bwetũ na Ngai.

Ngũgĩ ya kûruta:

Arutwa baine rwĩmbo rwa gûciarwa kwa Yiesũ.

Arutwa bauge gĩtũmi kĩa Yiesũ gûciarwa.

E. I mbi tũũmba gũkeneera ĩgiĩta rĩa gûciarwa kwa Yiesũ

Mworooto

Mũthiani wa kĩthoomo gĩkĩ mũrutwa akaũmba:

- ❖ kũgweta bûra aũmba gũkeneera kĩrĩcimaci
- ❖ kũgweta njĩra cia gũkeneera kĩrĩcimaci
- ❖ kũgaana gĩkeno gĩa Kĩrĩcimaci.

Into bia kûthoomithia / kûthooma

- ❖ Into bia kũgaana ta mũthemba wa nderemende, matunda, na biũgwa
- ❖ Cati ĩkwonania bûra tũũmba kũgaana gĩkeno kĩa Kĩrĩcimaci ta kũriũngĩra aayie, kweyana nguo, kweyana biakũrĩa.
- ❖ Bibiria.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kĩĩ muntũ:

Arutwa bagwete into bira tũgaanaga mũciĩ, cukuru, ĩgiitaani rĩa Kĩrĩcimaci.

(ii) Kĩ Bibiria:

Ririkana kũthooma Mathayo 2:11 na arutwa bacookere nyuma ya mwarimũ.

(iii) Kwereeca:

Gweta into / bieywa bira Yiesũ aanenkeerwe n'arĩĩthi bakũthi kũmũriũngĩra thaabu, macoco, manemane. Manemane maatũmagirwa kũrũtha mĩtaa.

Tũgaanaga wendo bwa Ngai na njĩra ya kũthooma Bibiria, kweyana bieywa, na kũriũngĩra acoore.

Ririkana

Kĩrĩcimaci i kagiita ga kũgaana wendo bwa Ngai. Ibweya tũkagaana bira tũrĩ na bio amwe na acoore betũ.

Ngũgĩ ya kũruta:

Arutwa bagaane bira barĩ na bio na arutwa bara bangĩ.

Arutwa baine nyĩmbo cia gũciarwa kwa Yiesũ.

Macookio ma biũria:

1. Bethireemu.
2. Njocebu na Maria.
3. Bonthe.
4. Antũ na acoore.

GÎCUNCÎ KÎA BITHANTHATÛ: Njîra cia gûkumithia mwathani

Mworooto:

Mûthiani wa gîcuncî gîkî mûrutwa akaûmba

- ❖ kûgweta njîra mwanya mwanya cia kûgonga Ngai mîciîni
- ❖ kûgweta bûra aûmba kûgonga Ngai mîciîni
- ❖ kûgweta bûra aûmba kûgonga Ngai makanicaani
- ❖ kwîgîrûa bara bangî kîao
- ❖ gûcookeria Ngai nkaatho
- ❖ gûkeneera njîra mwanya mwanya cia kûgonga Ngai
- ❖ kûgîa wîru bwa kûgonga Ngai magiita monthe.

A. Gûcookia nkaatho

Mworooto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta njîra mwanya mwanya cia kûgonga Ngai mîciîni.
- ❖ gûcookeria Ngai nkaatho.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Bibiria.
- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.

Kûthoomithia /kûthooma:

(i) Kîi muntû:

Arutwa bagwete bûra baugaga beegwa gîntû. (Ibwega).

(ii) Kîi Bibiria:

Ririkana kûthooma Sabuurî 100:4; 1 Athesaronike 5:18.

(iii) Kwereeca

Ereeca arutwa njîra ya kûgonga Ngai ita kûmûcookeria nkaatho n'ûntû bwa weega bwake.

Ngai n'atwete aciaari, biakûrîa, mwoyo, ûkiri.....

Tûcookagîrie Ngai nkaatho magiita monthe na kûmûrutagîra bira tûrî na bio.

Ririkana

Twinthe tûrî na ûntû bwa gûcookeria Ngai nkaatho.

Ngûgî ya kûruta

Arutwa bagwete itûmi biao bia gûcookeria Ngai nkaatho.

Arutwa bauge mûcitaarî wa kûiririkana kuuma 1 Athesaronike 5:18.

Macookio ma biûria:

1. I bwega.
2. Gûcookia nkaatho
3. Kûruta biewa
4. Kûmûromba.

B. Gûkumia Ngai

Mworooto

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- kûgweta nîira mwanya mwanya cia gûkumithia Ngai
- gûkeneera nîira mwanya mwanya cia gûkumithia Ngai.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.
- ❖ Bibiria.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîi muntû:

Ûria mûrutwa agwete bûra mwarimû arûthagîra arutwa baarûtha bwega kîracini. Abeeraga, "I bwega, ongeera nkûrûki.")
Arutwa bagwete bûra beegagua mwaramû abeera ûgu.

(ii) Kîi Bibiria:

Ririkana kûthooma Kuuma 15:1-8; 2 Samweri 6:14, 15.
Menyithia arutwa bûra Aisiraeri banyamaarirwe Miisiri.

(iii) Kwereeca:

Mûrutwa aacookerua nkaatho i mwarimû n'eegagua bwega mûno.
Ngai n'akenaga twamûkaatha na twamûcookeria nkaatho.
Ngai n'atûrûthagîra mantû meega rîonthe.
Tûcookagîria Ngai nkaatho na nîira ta: kwina, kûringa mpî, na kûgoyia.

Ūntŭ bwa kŭrŭtha:

Ngai n'ŭmŭnene na n'abatŭrue gŭtŭyagwa n'antŭ bonthe.
I tŭbatŭrue gŭcookeria Ngai nkaatho rŭonthe.

Ngŭgŭ ya kŭruta:

Arutwa baine rwŭmbo rwa gŭkumithia Ngai, "I bwega Ngai, tontŭ Ngai ŭrŭ ŭmwega."

Macookio ma biŭria:

1. Mwarimŭ atongoreerie arutwa gŭcookia nkaatho.
2. Nguo.

C. Kŭrŭtha mantŭ meega

Mworooto

Mŭthiani wa kŭthoomo gŭkŭ mŭrutwa akaŭmba:

- ❖ kŭgweta njŭra mwanja mwanja cia kŭgonga Ngai
- ❖ kwŭgŭrua bara bangŭ kŭao.

Into bia kŭthoomithia / kŭthooma

- ❖ Bibiria.
- ❖ Ūbuku rŭa mŭrutwa.

Kŭthoomithia /kŭthooma:

(i) Kŭ muntŭ

Mŭrutwa agwete bŭra eegagua aarŭthŭrwa bwega. (n'akenaga)
I baugaga i bwega.

(ii) Kŭ Bibiria:

Ririkana kŭthooma Mathayo 7:9-12; 1 Anene 17:8-24.

(ii) Kwereeca

Ereeca arutwa ŭbeere twarŭthŭrwa bwega, itwŭgagua tŭrŭbeende na gwŭtŭgŭrŭka.

Mwekŭrŭ ntigwa n'aathookirie Eriya mŭciŭ wake.

Arutwa bagwete mathiithio meega (ta kŭrŭngŭra aayie.

Kŭrombera bara bangŭ, i njŭra ya gŭkumithia Ngai.

Ūntŭ bwa kŭrŭtha

Kŭrŭtha bwega, i nŭira ĩmwe ya gŭkumithia Ngai.

Ibwega gŭkumithia Ngai na nŭira ya kŭrŭtha bwega rĩonthe.

Ibwega kŭrŭthaga mantŭ meega rĩonthe.

Macookio ma biŭria

1. Cerapathi.
2. Kamwe.
3. Aariŭkiirie.
4. Mwarimŭ eetĩgĩirie macookio mara meega.
5. Arutwa bauge Aebeeso 4:32

D. Kŭrekera bara bangĩ

Mworooto

Mŭthiani wa kŭthoomo gĩkĩ mŭrutwa akaŭmba:

- ❖ kŭgweta nŭira mwanja mwanja cia kŭgonga Ngai.
- ❖ kŭgwĩrĩrua kŭgonga Ngai.

Into bia kŭthoomithia / kŭthooma

- ❖ Bibiria.
- ❖ ĩbuku rĩa mŭrutwa.

Kŭthoomithia / kŭthooma

(i) Kĩĩ muntŭ:

Arutwa bathoome rŭgono rwa Kamene na Kagũna ĩbukuuni rĩa mŭrutwa.

(ii) Kĩĩ Bibiria:

Thooma Mathayo 6:14; Sabuurĩ 32:5.

Arutwa bagwete ĩromba rĩa, "Baaba wetŭ."

(iii) Kwereeca

Yiesŭ Kĩristŭ n'atŭrutanaga kŭrekagĩra bara bangĩ kaingo n'we atŭrekera.

Kŭrekera bara bangĩ i nŭira ya kwathĩkĩra Ngai.

Kŭrekanĩra i kŭreetaga thĩĩrĩ.

Ūntŭ bwa kŭrŭtha

- ❖ Rŭra twarekera bara bangŭ i gŭtŭteethagia kŭthiria ŭrŭrŭ nkoroni.
- ❖ Muntŭ aarekerwa n'eegagua bwega nkoroni.
- ❖ Ibweka kŭrekanŭra.
- ❖ Tŭkarega kŭrekerwa bara bangŭ, Ngai n'we atitŭrekerwa meeyia metŭ.

Ngŭgŭ ya kŭruta

Ūria arutwa kana kŭrŭ wee bataarekera.

Thooma Mathayo 6:14-15.

Macookio ma biŭria:

1. Kŭnyua ŭria rŭaitha / wamba.
2. N'aarekeerwe i Kagŭna.
3. Ngai.

E. Kŭromba Ngai

Mworooto

Mŭthiani wa kŭthoomo gŭkŭ mŭrutwa akaŭmba:

- ❖ kŭgweta nŭjira mwanya mwanya cia kŭromba Ngai
- ❖ gŭkeneera nŭjira mwanya mwanya cia kŭromba Ngai.

Into bia kŭthoomithia / kŭthooma:

- ❖ Bibiria
- ❖ Ūbuku rŭa mŭrutwa.

Kŭthoomithia / kŭthooma:

(i) Kŭ muntŭ:

Ūria arutwa bagwete bŭra muntŭ aŭmba gŭkara agereetwe ŭrinyaani rŭa cimba.

(ii) Kŭ Bibiria:

Thooma Ndanieri 6:11-24.

(iii) Kwereeca

Ereeca rŭgono rwa Ndanieri arŭ ŭrinyaani rŭa cimba.

Kŭromba i kwonokiirie Ndanieri kuuma ŭrinyaani rŭa cimba.

Ibweka kŭromba magiita monthe.

Ūntŭ bwa kŭrŭtha:

Kŭromba i kwaranŭria na Ngai.

Kŭromba i gŭkenagia Ngai.

I bwega kŭromba magiita monthe.

Ngŭgŭ ya kŭruta:

Ūria arutwa bagwete itŭmi na magwega ma kŭromba (gŭcookia nkaatho, kŭromba ūteethio, kŭrombera bara bangŭ, kŭmŭkumithia).

Macookio ma biŭria:

1. Maromba.
2. Ngai.
3. Ndanieri.

F. Kŭgonga Ngai mŭciŭ na kanicaani

Mworooto

Mŭthiani wa kŭthoomo gŭkŭ mŭrutwa akaŭmba:

- ❖ kŭgweta njŭra mwanya mwanya cia kŭgonga Ngai
- ❖ kŭgweta bŭra aŭmba kŭgonga Ngai
- ❖ kŭgŭa wŭru bwa kŭgonga Ngai.

Into bia kŭthoomithia / kŭthooma:

- ❖ Cati yandŭkŭtwe njŭra mwanya mwanya cia kŭgonga Ngai (kwina, kŭromba)
- ❖ Bibiria.
- ❖ Ūbuku rŭa mŭrutwa.

Kŭthoomithia /kŭthooma:

(i) Kŭ muntŭ:

Ūria arutwa biŭria kuumania na reconi nkŭrŭku (kŭromba Ngai)

Ūria arutwa bagwete njŭra cia kŭgonga Ngai.

(ii) Kŭ Bibiria:

Thooma Sabuurŭ 34:18; 47:1-9; Mathayo 28:20.

(iii) Kwereeca:

Gweta njŭra mwanya mwanya cia kŭgonga Ngai (gŭcookia nkaatho, gŭkumia Ngai, mathiithio meega, kŭrekera bara bangŭ, kŭromba Ngai).

Ereeca guuge nwa tûgonge Ngai mîciî yetû na makanicaani meetû.
Tûgonga Ngai makanicaani gûkûrûkîra (kwina, kûromba, kweyana
biewa, kûruta candaka).

Ûntû bwa kûrûtha:

Tûbatîrue tûgonga Ngai rîonthe tûrî mûciî na tûrî kanicaani.
Maromba i mareetaga mûciî amwe.
Maromba i meekagîra Akîrîstû inya.
Kumagia Ngai magiita monthe.

Ngûgî ya kûruta:

Arutwa bauge na kîongo Sabuurî 47:1 Ringaani mpî n'ûntû bwa
gîkeno, biû mîgoongo yonthe; kumiani Ngai na nyîmbo na kayû!

Macookio ma biûria:

1. Njîra cia kûgonga Ngai mûciî.
2. Njîra cia kûgonga.

GÎCUNCÎ KÎA MÛGWANJA: Ûmenyeeri na Ûtûmîkîri

Mworooto:

Mûthiani wa gîcuncî gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta biewa bira Ngai amwete
- ❖ kûgweta mîkarîre ya mûruti ngûgî ûmwega
- ❖ kûgweta ngûgî cia aarimû, aciaari na arutwa
- ❖ gûtûmîra inya yake gûtûmîkîra Ngai
- ❖ kwîrîrîria gûtûika mûtongoria û mwega.

A. Biewa bia kûrûtha mantû

Mworooto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ Kûgweta wooti bûra Ngai amwete.
- ❖ Kwîrîrîria gûtûika mûtongoria û mwega.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Bibiria Mathayo 25:14-28.
- ❖ Cati îkîonanagia biewa mwanya mwanya (kûbutîra, kwina)
- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîi muntû:

Ûria arutwa i mbi bendeete kûrûtha nkûrûki (kûringa mbica, kwina, gûtûûba)

(ii) Kîi Bibiria:

Ririkana kûthooma Mathayo 25:14 – 28.

(iii) Kwereeca:

Arutwa bathoome rûgono îbukuuni rîao.

Menyithia arutwa antû bamwe barî na inya ya kûrûtha mantû maingî nkûrûki ya bara bangî.

Menyithia arutwa twarega gûtûmîra inya îra Ngai atweete n'athûûraga i tiû.

Baririkanie kinya ûkeegua tûrî na inya î nkai ti kuuga Ngai atitwendeete.

Bamenyithie Ngai atûmbîite tûrî na inya/wooti mwanya mwanya.
(kwina, kûringa mbica, kûgemia, kwandîka)
I tûbatîrue kûgaana inya/wooti bwetû na bara bangî.
Menyithia arutwa n'wa mwanka barutithie inya yao/wooti bwao ngûgî.
Kania arutwa kuuga batiûmba ûntû bûna mbere ya kûgeria kûburûtha.

Ûntû bwa kûrûtha:

Baririkanie Ngai n'aatûumbire na inya/wooti na i tûbatîrue gûtûmîra yoo kûmûkenia.

Bûra nkaarûtha:

- ❖ Ngaatûmîra inya yakwa bwega.
- ❖ Ngateethagia bara bangî gûtûmîra inya yao.
- ❖ Ngakumithagia Ngai gûkûrûkîira inya îra ampeete.

Ngûgî ya kûruta:

Ûria arutwa baine rwîmbo rûra bakeethurîra bongwa.
Andîka inya mwanya mwanya na arutwa bakoobie mabukuuni mao.

Macookio ma biûria:

1. Inya / kîewa.
2. Bathatû.
3. Ûra ataarutithia kîewa ngûgî.
4. Kwina, gûcoora mbica, kûgemia.

B. Mûtûmîkîri ûmwega

Ngûgî cia aana

Mworooto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta ngûgî mwanya mwanya cia aana barî mûciî na barî cukuru.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Bibiria – Aebeeso 6:1.
- ❖ Mbica cia aana bakîruta ngûgî mwanya mwanya.
- ❖ Into bira aana batûmagîra kûruta ngûgî na bio. (karamu, îbuku)
- ❖ Cati yandîkîitwe Aebeeso 6:1.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kĩ muntû:

Ûria arutwa bûra barûthaga barî mûciĩ. (kûthaambia into, gûciata, kûmenyeera bara bangî, kûrĩithia).

Baûrie bûra barûthaga barî cukuru.

(ii) Kĩ Bibiria:

Ûria arutwa bathoome Aebeeso 6:1 na baûmbe kuuga na kîongo ûmwe nyuma ya ûra gûngî.

(iii) Kwereeca:

Menyithia arutwa barî na ngûgî ira babatĩrue baruta na barute cio bwega.

Menyithia arutwa rîra baaruta ngûgî ciao bwega, i bakenagia Ngai.

Ûria arutwa bagwete ngûgî ciao ta

- ❖ kwathîkîra Ngai.
- ❖ kwathîkîra aciaari na aarimû.
- ❖ gwĩtĩya bongwa na gũtĩya bara bangî.
- ❖ kûruta ngûgî na inya cukuru.

Ûntû bwa kûrûtha:

Rîra twaruta ngûgî cietû bwega, gûku i kwathîkîra Ngai.

Ngûgî ya kûruta:

Andîka ngûgî imwe cia arutwa na bakoobie mabukuuni mao.

Ûria mûrutwa ûmwe atongoreerie bara bangî baine rwîmbo rûra akwenda arutwa baina.

Ngûgî cia aciaari na aarimû

Mworooto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ Kûgweta ngûgî mwanya mwanya cia aciaari na cia aarimû.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Bibiria – Aebeeso 6:4; Njuno 22:6.
- ❖ mbica ya mwarimû akîthoomithagia.
- ❖ mbica îbukuuni rîa arutwa.
- ❖ cati yandîkĩtwe Aebeeso 6:4; Njuno 22:6.

Ririkana: arutwa bamwe batirî na aciaari.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kĩ muntû:

Ûria arutwa bagwete bûra aciaari na aarimû babarûthagîra. Îtîgĩria macookio mao monthe.

Andîka macookio mao kîbaûûni.

(ii) Kĩ Bibiria:

Ûria arutwa baîrî bathoome Aebeeso 6:4 na Njuno 22:6 nainya.

(iii) Kwereeca:

Ûria arutwa bathoome rûgono îbukuuni rîao.

Beere baringithanie ngûgî ciao rûgonooni na cia aarimû bao. I cibuaneeene? Irî na nkûrûkani?

Rûtha wogu kîrî ngûgî cia aciaari.

Ûntû bwa kûrûtha:

I tûcookerie Ngai nkaatho n'ûntû bwa aciaari na aarimû betû, wa bûra bakûruta ngûgî ciao batûrere bwega.

I tûbatîrue gûtîya aciaari na aarimû betû.

Ngûgî ya kûruta:

Tongoreeria arutwa baine rwîmbo “Îtîgia na wathîke, kîrî Ngai, aciaari, na aarimû.”

Arutwa barombere aciaari na aarimû bao.

Mûtungoria û mwega

Mworooto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta bûra mûtungoria ûmwega akari
- ❖ kwîrîrîria gûtuîka mûtungoria ûmwega.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Bibiria – Njoana 13:1-5; Mathayo; 24:45–50; Maariko 10:17-22.
- ❖ Cati yandîkîitwe bûra mûtungoria ûmwega akari

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kĩ muntû:

Ûria arutwa bagwete bûra baiyî mûtungoria ûmwega n'akari (îtîgĩria macookio monthe kuuma kîrî arutwa).

Beere bathoome rûgono rwa Rûbane îbukuuni rîao.

Rûbane î, i mûtungoria ûmwega?

(ii) Kĩ Bibiria:

Thooma Mathayo 24:45-50; Maariko 10:17-22; Njoana 13:1-5.

Na mîgambo yaku wengwa, ereeca bûra Yiesû athambiirie arutwa bake mbayo.

(iii) Kwereeca:

Mûtungoria ûmwega abatĩrue eegua:

Agiteethagia bara bangî na kûbarutîra ngûgî wa kwîbendera.

- ❖ atarî mwamba (Maariko 10:19).
- ❖ akîaragia ûmma Ruka 15:11-24.
- ❖ atarî mûroongo 1 Athesaronike 4:6.

Oneeria arutwa cati îra îrî na bûra mûtungoria ûmwega abatĩrue eegua akari.

Ûntû bwa kûrûtha:

Yiesû n'aathaambiirie arutwa mbayo kwonania kwînyiithia. Itûbatĩrue kûreeta bara bangî kîrî Ngai. Ûtungoria bunthe buumaga îgûrû kîrî Ngai na itûbatĩrue gûtûmîka ûtungoriani bwega.

Ngûgî ya kûruta:

Barûthe mûceetho wa Yiesû akîthaambagia arutwa mbayo.

GÎCUNCÎ KÎA BINAANA: Kûûya wa Kîrundu Ûmûtheru

Mworooto:

Mûthiani wa gîcuncî gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta wîrane bûra Yîesû eerire arutwa bake mbere ya gwîtia îgûrû.
- ❖ kûgweta bûra arutwa ba Yiesû beebarîirie n'ûntû bwa gweteera Kîrundu Ûmûtheru.
- ❖ kûgweta bûra gwakarîkire ntugû înu.
- ❖ kûgweta ngûgî cia Kîrundu Ûmûtheru mûtûrîreeni wake.
- ❖ kûmenya na gwîtîgîiria ngûgî cia Kîrundu Ûmûtheru mûtûrîreeni wake.
- ❖ gûtûûra aûyûrîitwe i Kîrundu Ûmûtheru.

A. Yiesû Krîstû akîrîkanîra na antû akabatûmîra Kîrundu Ûmûtheru

Mworooto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta ngûgî ya Yiesû Kîrîstû kîrî arutwa baake
- ❖ kûmenya ngûgî ya kîrundu Ûmûtheru mûtûrîreeni wake
- ❖ gûtûûra aûyûrîitwe i Kîrundu Ûmûtheru.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Bibiria – Njoana 14:16; 16:6-7.
- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîi muntû:

Kûrî mwarimû woona aumîite cukuru îmwê akathi cukuru yîingî? N'ata arutwa beegiirue mwarimû akuthi? (kîeba, gûtigwa, îbooru) Arutwa i baiyî wîrane i mbi? Ûria arutwa wegua kûrî rîo beerwa bakaagûrîrwa gîntû ta iraatû, nguo

(ii) Kîi Bibiria:

Thooma Njoana 16:6-7

(iii) Kwereeca:

Menyithia arutwa Yiesû n'aarî akûrîkia ngûgî yake aaga nthîgûrû.
Arutwa i bo baarî bathi na mbere na ngûgî înu ya gûtûmîria.
I baarî na ûguaya bakîonaga taka batakûmba barî bonka. Yiesû
n'aabeerire akabatûmîra mûtetheeria t'we Kîrundu Ûmûtheru.

Ûntû bwa kûrûtha:

Yiesû n'aatûmire Kîrundu Ûmûtheru arî mûtetheeria, mwarimû na
mûtûboreeria.
Itûbatîrue gûcookeria Ngai nkaatho n'ûntû bwa gûtûtûmîra Kîrundu
Ûmûtheru.

Ngûgî ya kûruta:

Ûria arutwa bathoome Njoana 14:16 wora ûmwe kagiita gaake.
Baririkanie Yiesû n'aabeerire atibatiga ta twana tûkea.

Macookio ma biûria:

1. Kîrundu Ûmûtheru
2. Ûmma.
3. Kwaiga

B. Bûra arutwa ba Yiesû beethuuranîre n'ûntû bwa kûûya wa Kîrundu Ûmûtheru

Mworoto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta bûra arutwa ba Yiesû beethuuranîrîte n'ûntû bwa kûûya
wa Kîrundu Ûmûtheru
- ❖ gûtûûra aûyûrîitwe i Kîrundu Ûmûtheru.

Into bia kûthoomithia /Kûthooma:

- ❖ Bibiria Ngûgî 1:2-5; 2:1-4.
- ❖ Mbica ya nyomba ya ngoroba.
- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîî muntû:

Ûria arutwa bûra beegagua rîra beeteereete kûreeterwa gîntû kîra
beerirwe bakaagûrîrwa.

(ii) Kĩ Bibiria:

Thooma Ngũgĩ 1:2-5; 2:1-4.

(iii) Kwereeca:

Menyithia arutwa atĩ, arutwa ba Yiesũ ibeeteere Kĩrundu Ũmũtheru ntũũra ya Njerusaremu.

Barĩ ngorobani baakarire amwe bakĩrombaga barĩ na gweteera kũũnene.

Ũntũ bwa kũrũtha

Ngai n'atweete mawĩrane maingĩ mũno. We n'aingagia mawĩrane maake. Tũbuĩrĩte kũromba na kwĩgua tũrĩ na gweteera kũũnene ta arutwa ba Yiesũ kaingo Ngai aingia wĩrane bwake kĩrĩ tiũ.

Ngũgĩ ya kũruta:

Arutwa bauge ĩromba barĩ amwe.

C. Ntugũ ya kũũya wa Kĩrundu Ũmũtheru

Mworoto:

Mũthiani wa kĩthoomo gĩkĩ mũrutwa akaũmba:

- ❖ Kũgweta bũra gwakarĩkire mũthenya wa kũũya wa Kĩrundu Ũmũtheru.
- ❖ Gũtũũra aũyũrĩtwe i Kĩrundu Ũmũtheru.

Into bia kũthoomithia / kũthooma:

- ❖ Bibiria Ngũgĩ 2:1-4
- ❖ Cati ĩrĩ na mbica ya arutwa ba Yiesũ na ĩrĩ na ndĩrĩmbĩ cia mwanki ĩgũrũ rĩa biongo biao.

Kũthoomithia / kũthooma:

(i) Kĩ muntũ:

Ũria arutwa bũra beegagua rĩa baingĩrua wĩrane bũra beerwe (bagakena, bakeegua bwega).

(ii) Kĩ Bibiria:

Thooma Ngũgĩ 2:1-4.

iii) Kwereeca:

Yiesû n'aingiirie wîrane bwake. Arutwa ibaûyûrirwe i Kîrundu Ûmûtheru ntugû ya Pentekosti. Ntugû îno n'ya gîtûmi na n'yakenagîirwa n'aana ba Îsiraeri. I kwari na kîbuubani kîinene mûno. Ndîrîmbî cia mwanki icionekire îgûrû biongoni bia arutwa. Arutwa baanjiîria kwaria na mîgambo î mîgeni.

Kîrundu Ûmûtheru aayire kaingo ateetheeria arutwa ba Yiesû kwereewa na kûrutana bara bangî mantû mara Yiesû aabarutanîite.

Ûntû bwa kûrûtha:

Yiesû n'aingiirie wîrane bwake.

I tûbatîirue tûmwîtigia kaingo atwingîria mara atwîrîite agatûrûthîra.

Ngûgî ya kûruta:

Ûria aana bacoore mbica ya arutwa ba Yiesû na boonanie ndîrîmbî cia mwanki irî biongooni biao.

Macookio ma biûria:

1. Ntugû ya kûûya wa Kîrundu Ûmûtheru.
2. Kîbuubani.
3. Kûromba.

D. Kîrundu Ûmûtheru atweyaga kûûmîiria, inya na wooti bwa kûgana

Mworooto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ Kuuga bûra Kîrundu Ûmûtheru arûthaga mûtûûrîreeni wake.
- ❖ Kûmenya ngûgî ya Kîrundu Ûmûtheru mûtûûrîreeni wake.
- ❖ Kwîrîrîria gûtûûra aûyûrîitwe i Kîrundu Ûmûtheru.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Bibiria Ngûgî 2:14-21; 2:43-44, 46-47; 4:23-31.
- ❖ Cati îrî na bira Kîrundu Ûmûtheru atweyaga (kûûmîiria, inya).
- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.

Kûthoomithia / kûthooma:

Ririkana kîthoomo gîkî kîgaanîitue îbukuuni rîa mûrutwa tûcuncî tûthatû kaingo arutwa beerewa nkûrûki.

(i) Kĩ muntũ:

Arutwa bagonanie ngono bakĩereecaga kũra baboonirie ũcamba.

(ii) Kĩ Bibiria:

Thooma Ngũgĩ 2:14- 21.

(iii) Kwereeca:

Menyithia arutwa mbere Kĩrundu Ũmũtheru aaya, arutwa i baarĩ na ũguaya.

Rĩra Kĩrundu Ũmũtheru aabaayĩire ũguaya bwathira. Kĩrundu ũyu n'abaneenkeere kũũmĩria. Kĩrundu kaĩrĩ n'abanenkeere inya ya kwaria mantũ ma Yiesũ na kũringa biama. I baathiire kuuma ntũũra ĩmwe mwanka yĩngĩ na kũraaya, gũtũmĩria ma Ngai.

Ririkana

Kĩrundu Ũmũtheru n'eeyaga Akĩrĩstũ inya na ũcamba bwa gũtaambia ntũmĩri. N'atweyaga inya ya kuuma meeyiani. Kĩrundu Ũmũtheru n'atũũmagĩria wĩtĩgia Ngai na gũtuĩka Akĩrĩstũ ba ũmma.

Ngũgĩ ya kũruta:

Andĩka kĩbaũni bũra Kĩrundu wa Ngai atũteethagia na arutwa bakoobie mabukuuni mao.

Macookio ma biũria:

1. Kũũmĩria.
2. Ika baarĩ na Kĩrundu Ũmũtheru.
3. Kĩrundu Ũmũtheru.

GÎCUNCÎ GÎA KEENDA: Kwinyîkîria na kûrekanîra

Mworoto:

Mûthiani wa gîcuncî gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta bûra muntû eegagua aarega kûrekerwa
- ❖ kûgweta bûra ngai agiitagîra îgamba bara batarekanagîra
- ❖ kûgweta njîra ira antû baarekagîrwa na cio kagiita ka bacûûcû
- ❖ kûgweta i barîkû baarekeerwe i Ngai
- ❖ kuuga gîtûmi gîa kwîgua arî na kwinyîkîria
- ❖ kuuga bûra muntû eegagua aarekerwa
- ❖ gwîtîgîria kûrekerwa
- ❖ kûrekera bara bamûbîtagîria
- ❖ kwîgua arî na kwinyîkîria.

A. Gûkarîkaga ata rîra gûtarî na ûrekanîri?

Mworoto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta bûra muntû eegagua aarega kûrekerwa
- ❖ gwîtîgîria kûrekerwa kana kûrekanîra.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Bibiria Sabuurî 51:1-4.
- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîi muntû:

Ûria arutwa wegua kûrî rîo baarorûtha mabîtia. I baarombire ûrekeri? Ibaarekeerwe? N'ata beegiirue baarega kûrekerwa? Ûria arutwa bathoome rûgono rwa Kanyua na Karîithi îbukuuni rîao.

(ii) Kîi Bibiria:

Thooma Sabuurî 51:1-4

(iii) Kwereeca:

Karîithi akûbaanga kûgûrîra Kanyua îbuku, Kanyua n'aaregire gwîtîgîria na amûrekera. Ndeni ya Sabuurî 51:1-4, Munene Ndaundi n'akûromba Ngai amûrekera n'untû bwa kûbîtia. Arîigua atarî ûmûganîre n'untû bwa

meeyia mara aarûthîite. N'aiyî aarekerwa akeegua arî mûthaarime na akeegua arî na thîîrî. I twîrutane kûrombaga ûrekeri rîra tweyia.

Ûntû bwa kûrûtha:

I twîgagua naaî na tûkagwatwa n'îbooru rîra twarega kûrekerwa. Acoore beetû beegagua woogu rîra twarega kûbarekera. Tûbatîîrue kûrekagîra bara batûbîtîria kenda naati tûkaarekerwa twîgua bwega.

Ngûgî ya kûruta:

Îra arutwa barûthe mûceetho wa Kanyua na Karîîthi.

Macookio ma biûria:

1. Mabuku.
2. Karîîthi.
3. N'akenaga.
4. Meeyia.

B. Bûra Ngai atuyagîra îgamba bara batarekanagîra

Mworooto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta bûra ngai agiitagîra îgamba bara batarekanagîra
- ❖ kûrekera bara bamûbîtagîria
- ❖ kûgweta bara baarekeerwe i Ngai.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Bibiria Mathayo 18:21-25.
- ❖ Mbica ya muntû arî nceera.
- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîî muntû:

N'ûkûririkana bûra muntû eegagua rîra aarega kûrekerwa? (cookera kîthoomo gîkûrûku)

(ii) Kîî Bibiria:

Gonia arutwa na biugo biaku wengwa rûgono rwa mûruti ngûgî ataarekanîra. Mathayo 18:25-35; Mathayo 18:21-22.

(iii) Kwereeca:

Îra arutwa muntû ababîtîria, kûrî na gîtûmi gîa kûmûrekera ûtagûtara i maita magana akûbîtîrîtie. I tûthûûragia Ngai rîra twarega kûrekera bara bangî. Wata bûra mûnene aaneenkeere mûruti ngûgî ûra ataarekanîra îkanûkia, nwabu Ngai akaanûkagia bara batarekanagîra.

Ûntû bwa kûrûtha:

Tûtigaatare maita mara muntû atûbîtîrîtie. Ngai arîeanda tûrekanagîra mwanka gûtarî rîo. Ngai n'arekagîra bara barekanagîra.

Ngûgî ya kûruta:

Ûria arutwa bauge îromba rîrî. "Ngai, nteethia kûrekera bara baambîtagîria."

Macookio ma biûria:

1. Kûmûrekera.
2. N'aaregire kûrekera mûcoore wake.
3. Tûrekanîre.

C. Njîra cia gî tene cia Ûrekanîri

Mworooto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta njîra ira antû baarekanagîra nacio kagiita ka bacûûcû
- ❖ gwîtîgîîria kûrekerwa kana kûrekanîra.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîi muntû:

Îra arutwa bakwîre bûra barombaga ûrekeri mûcîi (kuuga ndekera, kûruta ngûgî bwega).

(ii) Kîi Bibiria:

Ririkania arutwa rûgono rwa mûruti ngûgî ûra aaregire kûrekanîra.

(iii) Kwereeca:

Tene antû baatûraga na thîrî na ngwatanîro. Antû baabîtanîria, akûrû i baabaaragîria bakarekanîra.

I kwarî na njîra inyingî cia kûromba ûrekeri, kwa ngerekano: (kûrîyanîra, kûthînanîra mbûri.)

Ûntû bwa kûrûtha:

Menyithia arutwa kuuga ndekera gunka akî, gûtikûgana kûromba ûrekeri. Tûkenyangia gîntû kîaitha, i tûbuîrîite gûkîrûthithia kana twata gîntû tûgacookia kîngî.

Ngûgî ya kûruta:

Arutwa bacookie ngûgî ya biûria mabukuuni mao ûbagwatîre.

Macookio ma biûria:

1. Mbûri / nthenge.
2. Akûrû.
3. Ngwatanîro.

D. Ûrkanîri bwa Ngai

Mworoto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta i barikû barekagîrwa i Ngai.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Bibiria Mathayo 6:12-15; Njoana 1:8-9; Ruka 18:9-14.
- ❖ Cati yandîkîitwe îromba rîa "Baaba wetû."
- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîi muntû:

Ûria arutwa bauge îromba rîa, "Baaba wetû."

(ii) Kîi Bibiria

Thooma 1 Njoana 1:8-9.

Îra arutwa rûgono rwa Mûbarisai na mûrûngithia ûgooti na mîgambo yaku yongwa. (Mathayo 6:12-15)

(iii) Kwereeca

Ndeni ya îromba rîa “Baaba wetû,” îtuombaga Ngai atûrekere ta bûra tûrekagîra bara batûbîtagîria.

Twarega kûrekera bara bangî wana tiû Ngai atitûrekera. Ngai arekagîra bara boonaga meeyia mao na bakaromba ûrekeri. Rûgono rwa mûrûngithia ûgooti na Mûbarisai, Yiesû arîtwoneeria Ngai arekagîra bara akî boonaga meeyia mao na bakaromba ûrekeri.

Ûntû bwa kûrûtha:

Ngai n’eendaga twona meeyia metû na tûcooka tûromba kûrekerwa twînyîtie. Ûria arutwa bakwîre bûra baûmba kûromba ûrekeri rîra baabîtia.

Ngûgî ya kûruta:

Arutwa baceethe mûceetho wa Mûbarisai na mûrûngithia ûgooti.

Macookio ma biûria:

1. I beeyîtie.
2. Naati, meeyia.

E. Kwinyîkîria bara bangî

Mworooto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta gîtûmi gîa kwinyîkîria.
- ❖ kwinyîkîria wa kwîbendera.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Bibiria Mathayo 7:1-5.
- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîi muntû

Îra arutwa bathûgaanie i kagiita ka mûthia wa tamu, na i bakûthoomera igerio na kîraci gîku kîngî kîrî akubî kîrî na kîthoomo gîa kwina, n’ata baûmba kûrûtha? Îtîgîria macookio mara mega monthe kwinyîkîria kûrî oogo.

(ii) Kĩ Bibiria:

Thooma Mathayo 7:1-5.

(iii) Kwereeca:

Kwinyĩkĩria i kũũmba gũkara na bara bangĩ wana wegua barĩ nkũũrũkani na tiũ. Bibiriani Yiesũ n'agũtũkaania kũgiitĩra bara bangĩ igamba. Twagiitĩra bara bangĩ igamba, nwabu Ngai agaagũgiitĩra wana tiũ. Kaĩrĩ kwinyĩkĩria i ta kuuga tũtigaakare tũkĩonaga mabĩtia ma bara bangĩ akĩ, n'ũntũ wana tiũ itũbĩtagia. Īndĩ tũbatĩĩrue tũkara na bara bangĩ na thĩĩrĩ. Twinthe tũrĩ mwanya na tũrũthaga mantũ marĩ mwanya wogu. Ũgu ti ta kuuga kũrĩ we mwega nkũrũki ya ũra ũngĩ.

Ũntũ bwa kũrũtha:

Ngai eendaga tũtũũra na bara bangĩ na thĩĩrĩ kinya ũkeegua tũrĩ nkũrũkani na bo.

Ngũgĩ ya kũruta:

Ũria kĩa mũrutwa athũgaanie muntũ ũra amũthũũragia maita mara maingĩ, na bara kaingĩ boonaga bakĩbĩtagia Batikagwete riĩtwa rĩa muntũ. Beere baandĩke mantũ mathatũ meega ma muntũ ũyu.

Macookio ma biũria:

1. Thĩĩrĩ.
2. Ũmma.

Gĩtũmi gĩa kwinyĩkĩria

Mworooto

Mũthiani wa kĩthoomo gĩkĩ mũrutwa akaũmba:

- ❖ kũgweta gĩtũmi gĩa kwinyĩkĩria.
- ❖ kwinyĩkĩria wa kwĩbendera.

Into bia kũthoomithia / kũthooma

- ❖ Bibiria Mathayo 7:1-5
- ❖ Mbica cia antũ bakĩrwaga.

Kũthoomithia / kũthooma:

(i) Kĩ muntũ:

Oneeria arutwa mbica ino cia antũ bakĩrwaga.

(ii) Kĩ Bibiria:

Ririkania arutwa kûrutana kwa Yiesû ûntû bwa kûrega kûgiitîra bara bangî îgamba. Tûbatîîrue twonaga mabîtia metû mbere ya kwona mabîtia ma bara bangî.

(iii) Kwereeca:

Ûria arutwa bathoome karûgono îbukuuni rîao na ûbaûrie bakwîre bûra kwinyîkîria kûûmba gûtûma tûtûûra na thîîrî. Macookio maume karûgonooni.

Ûntû bwa kûrûtha:

Kwinyîkîria kûrî gîtûmi n'ûntû igûtûteethagia gûtûûra na thîîrî na bara bangî. Ngai n'akwenda twîberewa na twerewa bara bangî.

Ngûgî ya kûruta:

Oneeria arutwa mbica na baaranîrie îgûrû rîa cio.
Beere bagwete itûmi bia kwinyîkîria.
Arutwa ibeerutane kwinyîkîria.

N'ata wîgagua warekerwa

Mworooto

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba

- ❖ Kûgweta bûra muntû eegagua aarekerwa.
- ❖ Wîtîgîîria kûrekerwa na kûrekanîra,
- ❖ Kûrekerwa bara bababîtagîria.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Bibiria Sabuurî 32:1.
- ❖ Cati yandîkîitwe Sabuurî 32:1.
- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kĩ muntû:

Ûria arutwa kana wegua kûrî rîo baarobabîtia.
I baarombire barekerwa n'aciaari, aarimû kana acoore? N'ata begiirue bakûrekerwa? (gîkeno, thîîrî).

(ii) Kĩ Bibiria:

Oneeria arutwa cati îra yandîkĩtwe Sabuurî 32:1.
Baûrie bathoome nainya.

(iii) Kwereeca:

Rîra muntû aarĩkia kûrekerwa mabîtia maake n'akenaga mûno. I
twîrutane kûrekanîra rîra twarombwa ûrekeri. Twarekanîra tûkaûmba
gûtûûra bwega na thĩrî.
Rîra twaromba Ngai atûrekera meya metû i twîgagua bwega.

Ûntû bwa kûrûtha:

Ngai eendaga mbere twîtigĩria mabîtia metû na tûromba ûrekeri.
I tûbatĩrue tûtiga kûrûthaga mabîtia wana wegua tûkaarekerwa
twaromba ûrekeri.

Ngûgî ya kûruta:

Arutwa beerutane kuuga Sabuurî 32:1 na kîongo na ûthuure baakai
bauge barî mbere ya kîraci.
Inyĩria arutwa barekagîre bara bangî kaingo bakena na beegua barî na
thĩrî.

GÎCUNCÎ GÎA ÎKÛMI: Kûrûtha bwega nganaano

Mworooto:

Mûthiani wa gîcuncî gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta kûrûtha ûmma ita ata
- ❖ kûgweta njîra cia kûrûtha ûmma
- ❖ kûgweta kîra gîtûmaga antû barûtha ûmma
- ❖ kûgweta bûra aûmba kûgarûra bûra bûtarî ûmma bûgatuîka ûmma
- ❖ kuuga i kî n'ûntû antû baaragia ûrongo
- ❖ kuuga i kî n'ûntû aruagina ba Njocebu bataamûrûthîra ûmma / bwega
- ❖ kwereeca bûra Njocebu aakarire ûkombooni
- ❖ kwereeca bûra Njocebu aarûthîre aruagina
- ❖ kûgweta bûra tûtabatîrue kûrûthîra bara batatûrûthagîra ûmma
- ❖ kwîrîrîria kûrûtha ûmma
- ❖ wîrutana kûrega kwaria ûrongo
- ❖ kûrekerâ bara bamûbîtagîria ta bûra Njocebu aarûthire.

A. Nganano i kûrûtha ata?

Mworooto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta kûrûtha nganaano i kûrûtha ata
- ❖ kwîrîrîria kûrûtha nganaano.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Bibiria Mika 6:8.
- ❖ Cati yandîkîitwe Mika 6:8.
- ❖ Îtunda na kayiû.
- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.

Kûthoomithia / kûthooma:

Kîi muntû:

Ûria arutwa baîrî baumîre mbere. Rengania îtunda rîmwe rîinene. Arutwa babu wa kîra ûmwe athûkie rîmwe. Ûria arutwa bara bangî kana bakûrîrîa rîganeene. Baûrie, "Mwarimû akûrûtha ûmma?"

(ii) Kĩ Bibiria:

Oneeria arutwa bathoome cati yandĩkĩtwe Mika 6:8.

(iii) Kwereeca:

Kũrũtha ũmma i kũganaania antũ gũtarĩ na kwendeera.

Ngai n'atũganaania twinthe. Riũa rĩonagwa n'antũ bonthe beega na baathũũku.

Ũntũ bwa kũrũtha:

Ngai eendaga tũrũthĩra antũ bonthe ũmma na tũbaganaanie tũtakwendeera. N'wĩgue tũrĩ mũciĩ kana cukuru.

Ngũgĩ ya kũruta:

Andĩka kĩbaaũni, "Kũrũtha ũmma n'ata." Na arutwa bakoobie mabukuuni maa.

Macookio ma biũria:

1. Antũ bonthe.
2. ũmma.

B. Mĩrũthĩre ya ũmma

Mworoto:

Mũthiani wa kũthoomo gĩkĩ mũrutwa akaũmba:

- ❖ kũgweta bũra antũ baũmba kũrũtha ũmma
- ❖ kũgĩa wĩru bwa kũrũtha ũmma.

Into bia kũthoomithia / kũthooma:

- ❖ Bibiria.
- ❖ Ībuku rĩa mũrutwa.

Kũthoomithia / kũthooma:

(i) Kĩ muntũ:

Ūria arutwa bagwete mĩrũthĩre ya ũmma (kũgaana into, kwĩganĩĩrua kĩa).

(ii) Kĩ Bibiria:

Thooma Mathayo 7:12

(iii) Kwereeca:

Ringithania na reconi îra nkûrûku.

Ereca arutwa njîra mwanya mwanya cia kûrûtha ûmma / nganaano.

Aciaari beetû batûgûragîra into nganaano.

Aarimû beetû batûthoomithagia kîraciini nganaano.

Watho bûgananiîtie antû bonthe nganaano.

Ûntû bwa kûrûtha:

N'ûntû bwega kûrûthîra bara bangî ûmma na kûbaganaania.

Uga mûcitaarî wa kûrikana na kîongo Mika 6:8.

Ngûgî ya kûruta:

Arutwa bagwete ngerekano cia kûrûthîra antû ûmma.

Macookio ma biûria:

1. Bwega.
2. Bonthe.

C.Gîtûmi gîa antû bamwe kwenania

Mworooto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kwereeca i mbi n'ûntû antû bamwe beendaga kwenania
- ❖ kûgîa wîru bwa kûrûtha ûmma.

Into bia Kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Bibiria.
- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîi muntû:

Arutwa bagwete i mbi n'ûntû antû bamwe bendeete kwenia bara bangî (rûriitho, rûkûûnû, rûmena, îtanûka, mûthûûro, kwîbenda.)

(ii) Kîi Bibiria:

Thooma 1 Anene 21:1-19.

(iii) Kwereeca:

Mûnene Aabu aûragire Nabothi n'ûntû bwa kwîbenda, rûmena, rûriitho kana îtanûka.

Athûkiirie mûnda wa Naboothi na njîra îtarî ya ûmma.

Ngai n'aamwere îkaanûkia n'ûntû ataarûtha bwega.

Aatûmîire ûnene bwake bûthûûku.

Ngai n'akenaga rîra twonania ûmma kîrî bara bangî, twabeenda, na kûbaganaania mantûûni monthe.

Ûntû bwa kûrûtha:

Arutwa bagaane into ngaanano.

Ngai n'akenaga twarûthîra bara bangî ûmma.

Na n'athûûraga twendanîira kana twebeenda.

Tûtigane na rûriitho, rûmena, îtanûka, kwîbeenda kana mûthûûro.

Ngûgî ya kûruta:

Arutwa baaranîrie na bagwete ngerekano ciingi cia kwenania.

Arutwa bagwete mantû meega mara baûmba kûrûthîra bara bangî.

Macookio ma biûria:

1. Rûmena, mûthûûro, îtanûka.
2. Aabu, Naboothi.
3. Mîgwî.

D. Kûthiria mpeenio

Mworooto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ Kûgweta njîra cia kûthiria mpeenio.
- ❖ Kûgweta bûra aûmba kûrûthîra bara barûthaga mpeenio.
- ❖ Kûrega kûrûtha mpeenio wa kwîbendera.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Bibiria 1 Anene 21:1-19.
- ❖ Îbuku rîa arutwa.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kî muntû:

Ûria arutwa kana kûrî rîo baarûthîrwa mpeenio. Baûrie n'ata beegirwe bakûrîthîrwa mpeenio.

(ii) Kî Bibiria:

Ririkania arutwa rûgono rwa mûnene Aabu barî na Naboothi. Ngai naapere mûnene îkanûkia n'ûntû bwa kwenia Naboothi. 1 Anene 22:29-40.

(iii) Kwereeca:

Nwatûthirie mpeenio gûkûrûkîira kwaranîria na bara batarûthagîra antû bonthe ûmma. Îndî bakeendeera bamwe nkûrûki ya bara bangî. Twaremwa ikûbakinyîra tûkabatûmîra bara baûmba kûbakinyîra. Nwa tûbateethie kûrega kwendeera gûkûrûkîira kûbarûthîra ûmma na kûbeenda. Tûtibatîrue tûriganîrue ikûbarombera Ngai abagarûre.

Ûntû bwa kûrûtha:

Antû baba nwa tûbagarûre gûkûrûkîira kûbeenda, kûbeegîrue kîao na kûbatuîkithia acoore betû.

Ngûgî ya kûruta:

Ûria arutwa bagwete njîra cia kûgarûra antû bara batarûthaga ûmma îndî bo kagiita konthe nwa kweendera bendagîira antû bamwe.

Macookio ma biûria:

1. Kwendana.
2. Ûmma.

F. Itûmi bia antû kûrongoa

Mworoto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta itûmi bia antû kûrongoa
- ❖ kwenda kwaria ûmma rîonthe.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Cati ya Kuuma 20:16
- ❖ Bibiria.
- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kî muntû:

Ûria arutwa kana kûrî rîo baaria ûrongo na gîtûmi i kîbi gîa kwaria ûrongo (baaranîrie).

(ii) Kî Bibiria:

Thooma Kuuma 20:16.

(iii) Kwereeca:

Kûrongoa i kwaria ûntû bûtarî bwa mma.

Sara n'arongoire auga Îburaîmû i mûruagina. Augire ûgu kaingo ataûragwa.

Antû nwa barongoe n'ûntû bwa; (ûguaya, kwîbeenda, ûthû rûriitho kana kwendeera).

Ngai atiendaga tûrongoa, eendaga twaria ûmma rîonthe.

Ûntû bwa kûrûtha:

Arutwa bauge îromba rîrî: "I bwega Ngai n'ûntû bwa atûûri, antû beetû, aciaari na aarimû. Nteethia ntikaaragie ûrongo, îndî ntûûre na ûtheru. Aameni!"

Ngûgî ya kûruta:

Arutwa bauge mûcitaarî wa kûirikana na kîongo: Kuuma 20:16.

Macookio ma biûria:

1. Ûguaya, ûthû, kwîbeenda, rûriitho.
2. Ûmma.

F. Rûgono rwa Njocebu na aruagina

Mworoto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta atî aruagina ba Njocebu bataamûrûthîra ûmma.
- ❖ kûgweta bûra Njocebu aarûthire arî ûkombooni.
- ❖ kûgweta bûra Njocebu aarûthîre aruagina.
- ❖ kwîrirîria kûrûthaga ûmma.

Into bia kûthoomithia / kûthooma

Bibiria Kîambîrîria 37:1-36; 40:1-23; 42:1-24; 45:1-28.

- ❖ Mbica ya Njocebu na nguo yake ãinthongi.
- ❖ Mbica ya Njocebu akîruta ngûgî nthîgûrû ya ûkombo.
- ❖ Mbica ya Njocebu akîendua n'aruagina.
- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîi muntû:

Ûria arutwa bacûûgie kûirikana weegua kûrî kagiita bataarûthîrwa ûmma. I mbi yo n'ûntû bataarûthîrwa ûmma.

Ûria arutwa bûra barûthaga rîra mwarimû arî kîraciini. Na n'ata barûthaga kîraciini kwonania ûmma.

Ûria arutwa kana ibakûmenya bûra Njocebu aakaraga arî ûkomboni (kwînyîia, kwathîka, kwîgua arî na gîthîyo).

(ii) Kîi Bibiria:

Gonia arutwa rûgono rwa Njocebu kuuma Kîambîrîria 37:1-36

Beere bûra Njocebu aakaraga arî Miisiri.

Îra arutwa bûra Njocebu aarûthîre aruagina. (Kîambîrîria 42:1-24; 45:1-28)

(iii) Kwereeca:

Njocebu n'eendiirue n'aruagina Miisiri n'ûntû ibaamwîgîrue rûriitho.

Njocebu n'aarî na kîewa gîa gûtaûra irooto na aruagina iboonaga agaatuîka mûnene wao. Akwingîrwa nceera, oonanagia arî na gîkeno na aarutaga ngûgî na wîru mûno. N'aatuîkithiirue mûnene Miisiri. Rîra kwagîre yûûra, aruagina ibaathiire Miisiri kûthûgûra na Njocebu n'aabateethiirie mûno. Njocebu ataarîania ûthûûku na ûthûûku îndî amwe na ûgu n'aarûthîre aruagina mantû meega. Aruagina amwe na îthe ibaakenire mûno.

Ûntû bwa kûrûtha:

Ngai n'akwenda tûrûthîra antû bonthe ûmma tûtakûbeegua rûriitho.

Ngai arîenda tûkenage na tûrute ngûgî na wîru magiita monthe.

Twîtigie Ngai mantûûni monthe na tûmenye mantû monthe makarîkaga marî mûbaangoni wake.

Ngûgî ya kûruta:

Arutwa bacoore mbica ya Njocebu arî nceera.

Ûria arutwa bauge îromba.

Ûria arutwa bauge bûra bakîrûtha tokeegua i bo baarî Njocebu.

Macookio ma biûria:

1. Gûtaûra irooto.
2. Ngai.

GÎCUNCÎ GÎA ÎKÛMI NA KÎMWE: Gûkua na kûriûka kwa Yiesû

Mworooto:

Mûthiani wa gîcuncî gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta magiita ma gîkeno na magiita ma kîeba, kîithikîiro
- ❖ kûgweta muntû ûra aakunyanîire Yiesû Kîrîstû
- ❖ kûgweta antû bara baatuîrîire Yiesû Kîrîstû
- ❖ kwereeca bûra Cimioni wa kureni aateethiirie Yiesû Kîrîstû
- ❖ kûgweta kûriûka ita kuuga ata
- ❖ gûkeneera gûciarwa na gûkua kwa Yiesû Kîrîstû
- ❖ gûkeneera kûriûka kwa Yiesû Kîrîstû.

A. Gîkeno na kîeba

Mworooto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta magiita ma gîkeno na magiita ma kîeba
- ❖ gûkeneera îgiita rîa gîkeno

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Bibiria.
- ❖ Cati yandîkîitwe Sabuurî 23: 4.
- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîi muntû:

Ûria arutwa bagwete magiita mara beegagua barî na gîkeno. (Biathooni ta bia: mûranû, Kîrîcimaci)

Ûria arutwa bagwete magiita mara beegagua barî na kîeba. (Baaciindwa, mathikooni, muntû aûragwa)

(ii) Kîi Bibiria:

Thooma Njoana 16:19-20; Apiripi 4:4-6; Sabuurî 23:4.

(iii) Kwereeca:

Yiesû n'aamenyire kagiita gaake ga gûkua gagûkinya.

Yiesû n'aathuuranîire arutwa baake mbere akua.

N'aabanenkeere wîrîgîiro ûtûûrooni bwao.
Kagiita kamwe itûkenaga na kara kangî tûkagwatwa i kieba.
Ngai arienda tûkenaga rionthe.
Rîra tûrî na kîeba, Ngai n'atweyaga kûûmîiria na agatwaa wîrîgîiro.

Ûntû bwa kûrûtha:

Tûbuîrîite kûrombaga Ngai rionthe tûrî na thîina kana gîkeno.
Ngai arienda tûkaraga tûkeneete rionthe.

Ngûgî ya kûruta:

Arutwa baine rwîmbo rwa gîkeno.
Bauge mûcitaarî wa Sabuurî 23:4 na kîongo.

Macookio ma biûria:

1. Kîeba.
2. Tûkenaga.
3. Mûranu, Kîrîcimaci (mwarimû eetigîirie macookio mara meega).
4. Gîkuû (gûkuîrwa) ndwari, kûbîtîrwa.

B. Njundaci aakunyanira Yiesû

Mworoto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:
❖ kûgweta muntû ûra aakunyanîire Yiesû.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Bibiria Ruka 22:3-6, 21-23, 47-53.
- ❖ Mbica ya Njundas akîthûkagia mbeca akunyanîra Yiesû.
- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîi muntû:

Ûria arutwa kana kûrî rîo baarigicanua n'aacoore baao. Kûrî rîo beerîgîira acoore baao barûtha ûntû îndî babaringa nthî? Arutwa baakai bauge kana barakûrûkîira kagiita ta gaku.

(ii) Kîi Bibiria:

Thooma Ruka 22:3-6

(iii) Kwereeca:

Arutwa bathoome rûgono rwa Mûtegi na Kîmaathi. Mûtegi n'eendiirie Kîmaathi kîrî mwene maembe. Mûcoore waku nwa akweneerie na agakûrûthîra bûthûûku. Yiesû n'aathuurîite Njundas arî mûcoore wake wa aakubî mûno. Îndî Njundas n'eenyangiirie ûcoore bwake na Yiesû gûkûrûkîira kûmwendia kûrî aanthû baake mwanka aûragwa.

Ûntû bwa kûrûtha:

Itûbatîrue kwona bara bangî barî ba gîtûmi na tûkabatetheeria kuuma thîinaani. Tûtîgaakunyanîre bara bangî.

Ngûgî ya kûruta:

Arutwa baceethe mûceetho wa Njundas agîkunyanîra Yiesû na kûmwendia mbia. Arutwa barombe Ngai abatongorie batikaaye gûkunyanîra bara bangî.

Macookio ma biûria:

1. Arî n'aakunyanîre Kîmaathi.
2. Njundas.
3. Kûmûcunca.

C. Antû bara baatuîrîre Yiesû**Mworooto:**

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ Kûgweta antû bara baatuîrîre Yiesû mantû ma ûrongo.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Bibiria Mathayo 27:15-26.
- ❖ Mbica ya muntû arî kootiini.
- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.

Kûthoomithia / kûthooma:**(i) Kîrî muntû:**

Oneeria arutwa mbica ya kootiini na ûbaûrie bakwîre antû bara bonekanaga kootiini.

(ii) Kĩ Bibiria:

Gania Mathayo 24:15-16 maita mairi na ũthure arutwa bairi bathoome wa kira ũmwe gacunci gaake.

Gonia arutwa rugono rwa kugerua kwa Yiesu na biugo biaku wengwa.(Mathayo 25:15-26)

(iii) Kwereeca:

Kugitira muntu igamba i kuuga bura abatirue aruthwa kana aruthirwa.

Kootiini Njanji n'we augaga bura bara bari na mabitia bakaaruthirwa.

Arutwa bathoome rugono ibukuuni ria murutwa **karatati ka 72**

Ngugi ya kûruta:

Arutwa baruthe muceetho wa bura Yiesu aagaambithirue na kugitirwa igamba.

Andika kibaauni antu bara baagaambithirie Yiesu na arutwa bakoobie mabukuuni mao.

D. Cimioni mu kureni aateethia Yiesu Kiristu

Mworoto:

Muthiani wa kithoomo giki murutwa akaumba:

- ❖ Kugweta bura Cimioni aateetheirie Yiesu.
- ❖ Gwitigiria na gukeeneera gukua kwa Yiesu.

Into bia kuthoomithia / kuthooma:

- ❖ Bibiria Ruka 23:26-42.
- ❖ Mbica ya Yiesu aambaniritue na aamba bairi na ruungu rwa mbica kwandikitiwe Ruka 23:34.
- ❖ Ibuku ria murutwa.

Kuthoomithia / kuthooma:

(i) Kĩ muntũ:

Kuri rio wakinyirua kurutha untu utakwenda? I buriku bwaru? N'ata wegirue?

(ii) Kĩ Bibiria:

Thooma Ruka 23:26-42.

(iii) Kwereeca:

Piratû n'aanenkanîre Yiesû aambwa. Yiesû n'aturirwe mûno. N'aanenkeerwe mûtharaba aakamata. Ûria arutwa n'ata bakîrûtha ta ûkeegua i bo baarî Yiesû? Cimioni Mûkureni n'aateetheerie Yiesû gûkamata mûtharaba.

Ûntû bwa kûrûtha:

Yiesû n'aathîniirue n'ûntû bwetû.

N'aaturirwe na aakua kaingo tûtuîka acoore ba Ngai. Aûragirwe atuîrîrîitwe mantû ataarûtha, tûmûcookerie nkaatho n'ûntû bwa gwîtîgîiria kûthîinua na kûûragwa n'ûntû bwetû na we ataarî na meeyia.

Ngûgî ya kûruta:

Arutwa baine rwîmbo rwa gûcookia nkaatho.

Macookio ma biûria:

1. Cimioni.
2. **Bantû a mindîndî**
3. Aamba.
4. Meetû.

E. Kûriûka kwa Yiesû Kîrîstû

Mworooto:

Mûthiani wa kîthoomo gîkî mûrutwa akaûmba:

- ❖ kûgweta kûriûka ita kuuga ata
- ❖ gûkeeneera kûriûka kwa Yîesû Kîrîstû.

Into bia kûthoomithia / kûthooma:

- ❖ Bibiria Ruka 24:33-43.
- ❖ Îbuku rîa mûrutwa.

Kûthoomithia / kûthooma:

(i) Kîi muntû:

Ûria arutwa beerece bûra beegagua baarîikana na mûcoore ûra batoonana n'we rua.

(ii) Kîi Bibiria:

Thooma Ruka 24:33-43

(iii) Kwereeca:

Menyithia arutwa kûriûka i kuuma gîkuûni na kûgîa mwoyo kaîrî..
Yiesû agûkua, arutwa baake i baagwatirwe i kîeba mûno. Ntugû ya
ithatû bakûthi nthikoni ya Yiesû, bataamwîthîra ku. I baamakaniirie
beebingîra nyomba ara Yiesû eebonaniirie kîrî bo.

Akûbooneeria irema bia mîcumaarî ibeetîgiirie ûmma Yiesû n'aariûkîite.

Bacookerwa i mwîrîgîiro kaîrî.

Tûkûngûagîira gûkua na kûriûka kwa Yiesû (pasaka).

Ûntû bwa kûrûtha:

Kûriûka kwa Yiesû i kwareetire wîrîgîiro kîrî arutwa baake. Naati
Akîristû tûrî na wîrîgîiro bwa kûriûka na gûtûûra na Ngai tene na tene.

Ngûgî ya kûruta:

Arutwa baine rwîmbo rwa gûkeenera kûriûka kwa Yiesû.
Arutwa baandîke mîgambo îno mabukuuni mao bandîkîrwe kîbaaûni.
'Niû _____ (riitwa rîa mûrutwa) i mbîtigîitie ndeni ya gûkua na
Kûriûka kwa Yiesû Kîristû.'

Macookio ma biûria:

1. Njerusaremu.
2. Ithatû.
3. Kîriopas.
4. Pasaka.
5. Yiiga / rûbaariû, rwara.

